МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра облікових технологій та бізнес-аналітики

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «**Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства в ринкових умовах**»

здобувача вищої освіти **ІІ** курсу, групи **ОМУ-22-6**,
спеціальності 071 «**Облік і оподаткування**»,
освітня програма «**Управлінський облік та бізнес-аналітика**»

підпис **Баленко Валерія Денисівна**

Науковий керівник: *підпис* **Параниця Надія Володимирівна**
кандидат економічних наук, доцент

Керівник освітньо-професійної програми:

підпис **Мискін Юрій Ігорович**
доктор економічних наук, професор

Допущено до захисту за рішенням кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики, протокол від «19» 01 2024 р. № 8

підпис **Паянок Тетяна Миколаївна**
кандидат економічних наук, доцент

Ірпінь – 2023

Реєстрація № 1 (номер) 29.12.2023 (дата) (підпис фахівця кафедри)

Результат перевірки до захисту (до захисту, на доопрацювання) 29.12.2023 (дата) (ініціали, прізвище керівника)

Результат захисту 5(90)А (оцінка) 05.02.2024р (дата захисту)

Голова комісії (підпис) В.Ф. Савчук (ініціали, прізвище)

Члени комісії (підпис) Ю.І. Янкін (ініціали, прізвище)

(підпис) В.М. Краєвський (ініціали, прізвище)

(підпис) Ю.М. Галенок (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	25		
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	10		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	45		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	45		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
90	A	5	05.07.2024 р.	В. К. Савчук Ю. І. Линкін В. М. Краєвський Н. М. Баєнок І. О. Остапенко

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра **облікових технологій та бізнес-аналітики**
Спеціальність: **071 «Облік і оподаткування»**
Освітня програма: «**Управлінський облік та бізнес-аналітика**»

Затверджую
Завідувач кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики
_____ **Т.М. Паянок**
«_1_» _____10_____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на випускну кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти
Баленко Валерії Денисівни
Balenko Valeriia Denysivna

1. Тема випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи: «**Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства в ринкових умовах**», затверджена наказом ректора від від «30» 11 2023 №1254

2. Строк здачі закінченої роботи: 24 грудня 2023 р.

3. Цільова установка (мета роботи): удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства.

Об'єкт дослідження: обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства та господарська діяльність, у розрізі доходів, ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Предмет дослідження: теоретико-методичні та практичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства та статі доходів які займають основну частину в загальному обсязі доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

4. Вихідні дані до роботи: монографії, дисертаційні дослідження щодо обліку зовнішньоекономічної діяльності, наукові статті, публікації із зазначеної тематики, аналітичні дані.

5. Перелік графічного матеріалу: 7 таблиць, 11 рисунків (графіків, схем).

6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за розділами):

– обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприєм
критичний огляд наукових досліджень;
– обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприєм
методика, інструментарій та джерела дослідження;
– структурний аналіз доходів підприємства;
– регресійний аналіз доходів підприємства;
– аналіз часових рядів доходів підприємства;
– рекомендації щодо удосконалення роботи установи на о
проведеного дослідження.

7. Календарний план виконання роботи:

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	*фактич*
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	19.09.2022-30.11.2022	05.11.2022
2	Підготовка розділу роботи та подання його керівнику		
2.1	перший розділ	02.11.2022-23.05.2023	12.01.2023
2.2	другий розділ	24.05.2023-24.10.2023	03.09.202
2.3	третій розділ	27.10.2023-11.12.2022	09.12.202
3	Перевірка роботи на наявність академічного плагіату	18.12.2023-29.12.2023	29.12.202
4	Попередній захист роботи	29.12.2023	29.12.2023
5	Отримання відгуку керівника роботи	29.12.2023	29.12.202
6	Отримання зовнішньої рецензії	22.01.2024-26.01.2024	
7	Допуск до захисту завідувача кафедри	29.12.2023	
8	Захист дипломної роботи	01.02.2024-02.02.2023	

8. Дата видачі завдання: «1» 20 22 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи — Н.В. Парани
(підпис) *ініціали, прізвище*

10. Керівник освітньої програми — Ю.І. Мискі
(підпис) *ініціали, прізвище*

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти — В.Д. Бален
(підпис) *ініціали, прізвище*

АНОТАЦІЯ

«Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства в ринкових умовах»

Мета роботи полягає в удосконаленні обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства.

Завданнями роботи є розкриття методики обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства, проведення аналізу основних доходів досліджуваного підприємства з метою надання рекомендацій щодо удосконалення системи управління доходами ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ». Аналіз основних доходів дослідженого підприємства, що допоможе прийняти виважені управлінські рішення щодо оптимізації доходів на основі проведеного аналізу.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства та статі витрат які займають основну частину в загальному обсязі доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»".

Об'єктом дослідження виступає обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства та господарська діяльність, у розрізі доходів, ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

Базою дослідження виступає ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

За результатами дослідження сформульовані практичні рекомендації для покращення процесів управління доходами підприємства.

Одержані результати можуть бути використані усіма можливими будівельними підприємствами.

Дипломна робота містить 82 сторінку, 7 таблиць, 11 рисунків, список використаних джерел з 41 найменуванням, 15 додатків.

Ключові слова: будівельне підприємство, доходи, фінансова звітність, обліково-аналітичне забезпечення управління доходами, облік і аналіз доходів підприємства.

Рік виконання дипломної роботи: 2023 р.

Рік захисту роботи: 2024 р.

ANNOTATION

"Accounting and Analytical Support for Revenue Management of an Enterprise in Market Conditions"

The aim of the study is to improve the accounting and analytical support for reven management in the enterprise. The tasks of the work include the disclosure of t methodology for accounting and analytical support for revenue management in t enterprise, the analysis of the main revenues of the studied enterprise, and provid recommendations for improving the revenue management system of PJ "PRESTIGE BUD STYLE." The analysis of the main revenues of the researc enterprise will assist in making informed managerial decisions regarding reve optimization based on the conducted analysis.

The subject of the research is the theoretical, methodological, and practi foundations of accounting and analytical support for revenue management in enterprise, as well as cost items that constitute a significant portion of the t revenues of PJSC "PRESTIGE BUD STYLE."

The object of the research is the accounting and analytical support for reve management in the enterprise and economic activities in terms of revenues at PJ "PRESTIGE BUD STYLE."

The research is based on PJSC "PRESTIGE BUD STYLE."

As a result of the study, practical recommendations for improving the reve management processes of the enterprise have been formulated. The obtained res can be used by all possible construction enterprises.

The thesis contains 82 pages, 7 tables, 11 figures, a list of used sources with 41 ti and 15 appendices.

Keywords: construction enterprise, revenues, financial reporting, accounting analytical support for revenue management, accounting and analysis of enterp revenues.

Year of thesis completion: 2023.
Year of thesis defense: 2024."

ЗМІСТ

ВСТУП **7**
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА СКЛАДОВА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА 11
1.1. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства критичний огляд наукових досліджень 11
1.2. Інструментарій обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства 16
1.3. Методика управління доходами підприємства 19
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ 28
2.1. Структурний аналіз доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» 28
2.2. Регресійний аналіз доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» 38
2.3. Аналіз часових рядів доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» 47
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ 52
3.1. Напрями покращення обліку та ведення звітності на підприємстві ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» 52
3.2. Проблеми та перспективи обліково-аналітичного забезпечення ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» 57
ВИСНОВКИ 60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 62
ДОДАТКИ 68

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах стрімких змін економічної ситуації формуються нові вимоги щодо управління доходами підприємства з метою адекватного та швидкого реагування на певні виклики. В таких умовах ведення діяльності зростаю роль систем обліково-аналітичного забезпечення фінансово-господарської діяльності підприємства, вони роблять можливим адекватне та своєчасне вирішення проблем які постають перед компаніями.

В теперішніх реаліях реалізація тактичних та стратегічних цілей, що спрямовані на забезпечення фінансово-майнового стану підприємства, в значній мірі досягається шляхом ефективного використання економічних ресурсів таких як: трудові, матеріальні, фінансові, нематеріальні й інформаційні ресурси. Одним з найважливіших чинників який впливає на якісне управління доходами підприємства є використання якісної, точної та оперативної інформації відповідно доходів, витрат, результатів діяльності та економічних ресурсів підприємства. Відповідно вище зазначеному, обліково-аналітичне забезпечення повинно бути спрямовано на оцінку діяльності підприємства, формування та надання важливої та релевантної інформації, швидке реагування на зміни як внутрішнього так і зовнішнього економічного середовища, застосування оптимальних інструментів та методів що б дозволило ефективно управляти доходами. Така інформація просто необхідна для керівництва підприємства для прийняття виважених та якісних управлінських рішень.

Стан і ступінь розробки проблеми в спеціальній літературі. Щодо обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства існують як дослідження вітчизняних так і зарубіжних вчених та як це досить важлива тема на даному етапі розвитку підприємницької і господарської діяльності в цілому, дана тема напряму пов’язана з оптимізацією діяльності підприємств та збільшенню прибутковості компанії. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами присутнє в діяльності будь-якої

підприємства що веде бухгалтерський облік згідно законодавства нашої країни. Питанням щодо удосконалення методологічних підходів бухгалтерського обліку займалися такі науковці: Т.М. Сльозко, М.С. Пушкар, О.В. Пархоменко, Ф.Ф. Бутинець; можна виділити наступних науковців які присвятили свої роботи конкретно обліку підприємств: Л.П. Снігурська, Л.В. Нападовська, Л.М. Кіндрацька, О.В. Васюренко; щодо обліково-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання слід звернути увагу на роботи таких вчених як: Т.М, Безродна, О.А. Лаговська, А.М. Кузьмінський, А.А. Пилипенко, присвячені розвитку саме методології обліково-аналітичного забезпечення. Але не зважаючи на доволі значну кількість наукових праць по даній темі, питання обліково-аналітичного забезпечення управління витратами все таки потребує подальшого та більш детального вивчення.

Мета і завдання дослідження. удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства. Розкриття методики обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства, проведення аналізу основних доходів досліджуваного підприємства з метою надання рекомендацій щодо удосконалення системи управління доходами ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

Завданням же виступаю аналіз основних доходів досліджуваного підприємства, що допоможе прийняти виважені управлінські рішення щодо оптимізації доходів на основі проведеного аналізу.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження являється обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства та господарська діяльність, у розрізі витрат, ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

База дослідження. Базою дослідження витупає ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

Предмет дослідження. теоретико-методичні та практичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління доходами підприємства та статті доходів які займають основну частину в загальному обсязі доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

Методи дослідження. Методами дослідження виступають: аналіз часових рядів, регресійний аналіз та структурний аналіз доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ».

Новизна одержаних результатів. Новизна одержаних результатів виступає у вигляді рекомендацій щодо удосконалення оптимізації доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» і полягає у наступному:

- переході на більш дешеві канали зв'язку підприємства з клієнтами;

- ліквідація низькоприбуткових та нерентабельних відділень;

- підбір універсальних спеціалістів після вивільнення кадрів з напрямів діяльності підприємства які були неприбутковими;

- централізацію управління діяльністю підприємства.

Керівництво підприємства повільно але все таки реалізує дані рекомендації щодо скорочення та оптимізації витрат на даному етапі існування підприємства.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА СКЛАДОВА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства критичний огляд наукових досліджень

Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства є ключовим стратегічним елементом для керівництва, невід'ємно пов'язаним з управлінським обліком, а також є проблемою для бізнесу, оскільки «на нього одночасно впливають умови витрат і попиту, які не є паралельними та їх важко узгодити як ефективне рішення, що підтримує стратегічні цілі компанії. У багатьох галузях знань, таких як економіка, бухгалтерський облік, бізнес, юриспруденція, психологія та інженерія, якщо згадати лише деякі, приділяється значна енергія дослідженню та поясненню цього явища. Така різноманітність фонів у дослідженні теми не завжди узгоджується, як у випадку між бухгалтерським обліком та економікою.

На думку Поліщук О. М. «організація бухгалтерського обліку доходів на підприємстві передбачає, передусім, розроблення облікової політики, що забезпечує ефективність ведення обліку. Однак часто спостерігається формальний, вузько спрямований підхід до формування облікової політики, який зводиться до складання фінансової звітності відповідно до загальних вимог П(С)БО і зовнішніх користувачів» [1, с.232].

Як стверджує Барановська С. П. «Система обліково-аналітичного забезпечення є складовою загальної системи управління. Її суть полягає в об'єднанні облікових та аналітичних операцій в один процес, виконання оперативного мікроаналізу, забезпеченні безперервності цього процесу і використанні його результатів для формування рекомендацій для прийняття управлінських рішень» [2, с. 12].

Тому, погоджуємось із науковцями «Обліково-аналітичне забезпечення слід розглядати як комплексну систему обліку, аналізу та аудиту, взаємодіючу

через інформаційні потоки в процесі формування і передачі оперативної та якісної обліково-аналітичної інформації для забезпечення обґрунтованості та ефективності прийняття управлінських рішень у системі управління підприємством, а також зовнішніми користувачами» [3].

Крім того, обліково-аналітичне забезпечення підтверджені науковими доказами чи ні, інвестують енергію та час, щоб випередити конкурентів і віддати перевагу споживачам, одночасно приносячи вигоду. Тобто це була і залишається дуже актуальною темою в бізнесі.

У сфері управління доходами підприємства динамічне ціноутворення набуває все більшого значення в останні десятиліття, головним чином завдяки можливостям у бізнесі, технологіях, людському досвіді та ринкових даних, або як зазначено Барановська С.П., Тесак О.В. [4] важливість облікової політики в обліково-аналітичному забезпеченні підприємства одне з надважливих питань організації та реалізації бухгалтерського обліку, правильне оформлення котрого сприяє достовірному управлінню доходами підприємства і вимагає достовірного розкриття у такій фінансовій звітності підприємства. Використовуючи різні методи і принципи облікової політики, компанії повинні враховувати саме такий вплив на суми загальних витрат або доходів, а також фінансові результати. Найчастіше, відповідно облікова політика, сформована бізнесовими структурами, уточнює загальні витрати та сприяє поданням повної і достовірної інформації [4].

Житний П., зазначає, «що облікова політика визначає ідеологію економіки підприємства на тривалий період, сприяє посиленню обліково-аналітичних функцій в управлінні підприємством, дає змогу оперативно реагувати на зміни, що відбуваються у виробничому процесі, ефективно пристосовувати виробничу систему до умов зовнішнього середовища, знизити економічний ризик і добитися успіхів в конкурентній боротьбі» [5].

У минулому підприємства не мали можливості планувати, виконувати та використовувати переваги стратегій обліково-аналітичне забезпечення

управління. Досліджуючи дані понад 564 бізнес компаній, що «85% управлінських команд вважають, що їхні рішення щодо обліково-аналітичне забезпечення управління потребують покращення, і лише 15% мають ефективні інструменти та інформаційні панелі для встановлення та моніторингу обліку підприємств.

Обліково-аналітичне забезпечення управління, дослідження засновано на даних світових бізнес-лідерів за 2010-2022 роки.

Керуючись впливом технологічного прогресу на роль управлінського бухгалтера, провів дослідження з доказами скандинавської страхової компанії та стверджував, що «підвищена складність моделей ціноутворення та використання різних джерел і типів даних сприяє спеціалізації в процес ціноутворення… [стає] більш уточненим і часто оновлюваним, щоб відобразити зміни в основних даних» [6]. Поєднуючи величезні обсяги даних, технологія ціноутворення поглинає більше бізнес-стратегії як вхідних даних і стає «більш складною в тому, як вони використовують дані та потужність комп'ютера для моделювання елементів ціноутворення та поведінки клієнтів» [6].

Динамічне обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством в ситуації повномасштабного вторгнення також може сприяти кращому загальному досвіду та вартості, як у випадку дослідження, зосередженого на маршрутизації транспортних засобів і доставці додому [7].

Простіше кажучи, обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством, ми живемо на порозі того, що алгоритми витісняють людей, які приймають рішення, коли справа доходить до ціноутворення на товари та послуги. Мало того, ми спостерігаємо «змовну поведінку автономних алгоритмів ціноутворення» насправді не як заплановану дію, а як результат їхнього власного процесу навчання [7]. Прикладом доступності обліково-аналітичних рішень штучного інтелекту є Interactive Pricing Analytics Pre-Configured Solution, хмарна програма Azure (наприклад, Cortana Intelligence

Gallery), здатна пропонувати ціни для оптових і роздрібних продажів, використовуючи еластичність і записи транзакцій [5-7].

Інший елемент, який випливає з цієї дискусії, полягає в тому, що почуття справедливості споживача та сприйняття постачальника (товарів чи послуг) можуть бути на роздоріжжі, коли мова йде про дискримінаційне або динамічне обліково-аналітичне управління підприємством (рис.1.1.).

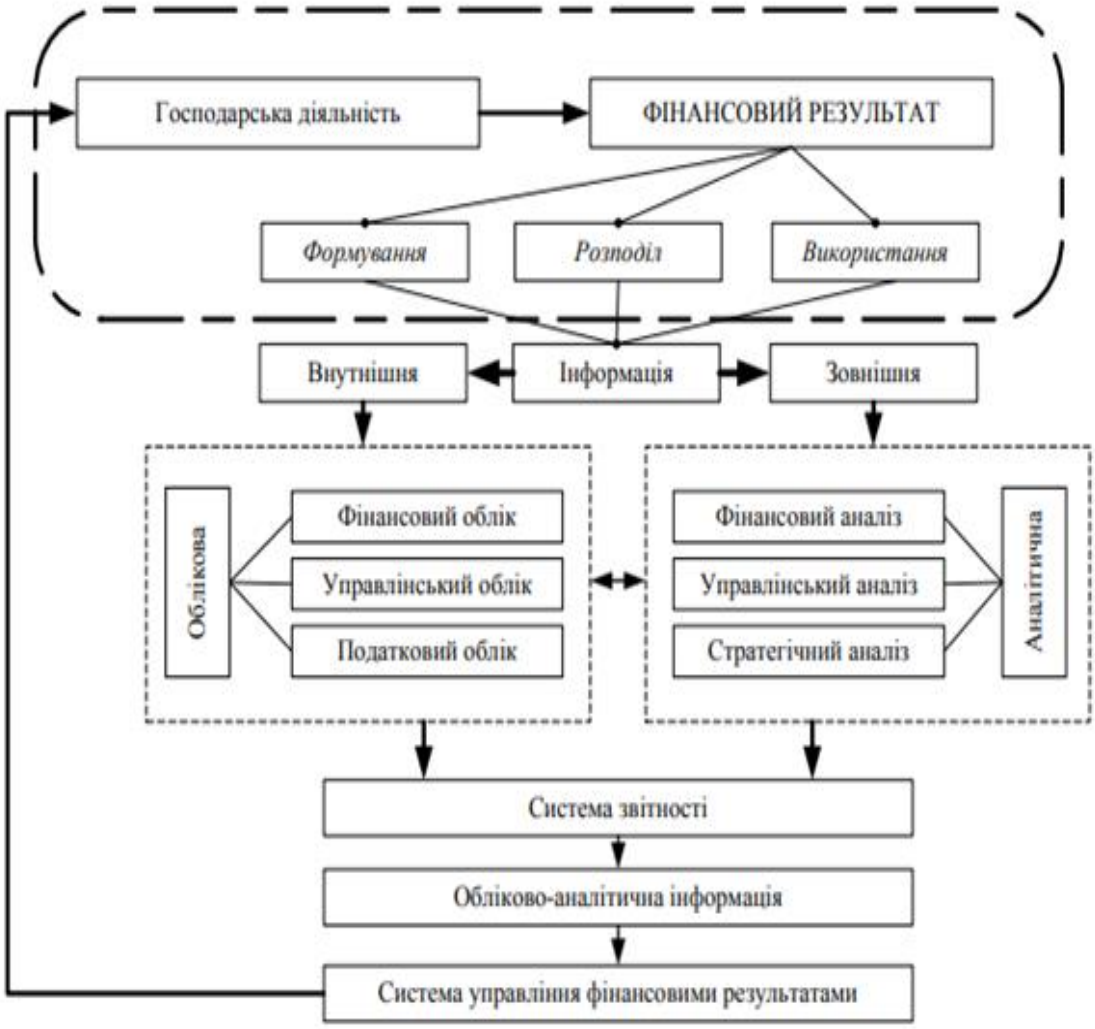

Рис.1.1. Структурна схема обліково-аналітичного забезпечення управління діяльності підприємства

Структурна схема обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства складається таких елементів: достовірне і своєчасне відображення в системі бухгалтерському обліку діяльності компаній, котрі пов’язанні з формуванням всіх доходів, витрат та результатів діяльності компаній; обґрунтування всіх аналітичних показників для оцінки обліково-

аналітичної діяльності підприємств, розподілу та перерозподілу прибутку; провадження обліку діяльності підприємств; визначення загального порядку генерування всіх необхідних для управління обліковим прибутком підприємства даних та аналітичної методики їх наступної трансформації в аналітичну достовірну інформацію; удосконалення та розробка заходів, спрямованих на підвищення рівня загальної рентабельності підприємства в короткостроковому і довгостроковому періодах, відповідно здійснення контролю за процесом виконанням [2]. Структура бухгалтерських та аналітичних даних про результати діяльності компаній можуть бути використані при прогнозуванні а також при плануванні їх розвитку на майбутній період. Вони є основою для практичних та стратегічних обліково-аналітичних управлінських рішень з метою підвищення конкурентоспроможності та ефективності компаній в умовах ринкової конкуренції.

Отже, огляд світової наукової літератури свідчить про те, обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємств, дає змогу розв’язувати структурно-функціональні задачі управління діяльністю компанії, забезпечуючи керівництво достовірною та повною інформацією про загальні господарські процеси і зв’язки із зовнішнім та внутрішнім середовищем як компонент управління обліково-аналітичним діяльності підприємства.

1.2. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства методика, інструментарій та джерела дослідження

В умовах глобалізації сучасна індустрія звертає на це увагу у світлі теорії обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством і обговорює причини, через які споживач платить більше, ніж інший, як стверджують про практику подвійного ціноутворення, підкреслюючи, що формальні дослідження все ще соромляться вивчення сприйняття несправедливості цін.

Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами підприємства складається із двох частин. Перша складова це обліково-аналітичне забезпечення, котра визначає необхідну інформацію та рух основних складових обліку в системі управління [8]. Друга складова це підрозділи обліку і аналізу, котрі здійснюють документально обґрунтовану та достовірну економічну інформацію про обліково-аналітичну діяльність всіх підрозділів компанії з необхідним рівнем зведення та узагальнення, аналізом та обліком діяльності функціонування компанії в цілому [8].

Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами, постійно удосконалюється, і знайдено багато форм підтримки, що дає можливість стягувати різні ціни для різних підприємств.

Традиційніший підхід до обліково-аналітичного забезпечення у сфері бізнесу, економіки та бухгалтерського обліку завжди включає витрати до рівняння, що вводить прямі та непрямі витрати. Особливо в наш час, щоб підвищити ринкову рівновагу з огляду на суспільний добробут до циркулярної економіки. Базується на екологічному, економічному та соціальному аспектах, який спрямований на забезпечення сталого розвитку на кожному кроці створення, трансформації та конверсії продукту шляхом створення економіки замкнутого циклу (рис.1.2).

Рис.1.2. Структура обліково-аналітична системи діяльності підприємства

Структура обліково-аналітичної системи діяльності підприємств з управлінського обліку розглядає низку організаційних і ринкових умов, від тих, хто приймає ціну, до тих, хто визначає ціну, часто посилаючись на правило припускаючи, що «тільки інформація про граничні витрати та цінову еластичність попиту є релевантною». Як правило, стратегії обліково-аналітичної системи відображають одне з трьох основних складових:

1). Облік включає фінансовий та управлінський облік.

2). Аналіз складається із фінансового та управлінського аналіз.

3). Аудит включає зовнішній та внутрішній аудит.

Проте у всіх трьох випадках є узагальнені критерії, яким повинна відповідати обліково-аналітична інформація, рекомендований для проведення обліково-аналітичної роботи, зокрема фінансових результатів діяльності.

Обліково-аналітична система діяльності підприємств спрямована на задоволення потреб користувачів управлінського персоналу, для прийняття

ними управлінських рішень. Проте, з них можна виділити ті від яких найбільше залежить інформація для аналізу результатів діяльності: відсутність систематичних помилок (забезпечує недопущення помилок при реєстрації операцій в обліку), точність (всі вказані суми за операціями повинні бути вказані правильно), повнота (забезпечує відображення всіх аспектів проведеної операції), корисність і значимість (необхідно забезпечити відображення головних параметрів проведеної операції), достовірність (інформація повинна відображатись за фактично здійсненими операціями), порівняність (всі показники відображаються відповідно до обраної методики обліку).

Інформація формується в обліково-аналітичній системі підприємства, яка має свою характерну структуру для окремих господарюючих суб'єктів, проте основні складові цієї системи є визначеними. На рис. 1.2 нами представлена схема обліково-аналітичної системи підприємства.

Представлена на рис. 1.2 схема обліково-аналітичної системи складається з трьох послідовних етапів, які проходить інформація призначена управлінському персоналу: фіксування фактів здійснення операцій, перевірка достовірності інформації та аналіз одержаних даних. В даній схемі включено етап перевірки на рівні внутрішнього контролю (аудиту), на якому буде перевірятись облікова інформація, що надходить аналітичному відділу та керівнику підприємства. На нашу думку, необхідність включення етапу внутрішнього контролю або аудиту зумовлена необхідністю виконання головних вимог до інформації – це правдивість, точність, достовірність.

Таким чином, вибрана література синтезує поточний стан обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств щодо ключових змінних для цього дослідження, таких як стратегічне значення обліку, його обговорення в різних сферах знань, вплив нових технологій і ринкових даних на ціноутворення, фінансовий вплив оптимізації ціноутворення. Вплив штучного інтелекту на обліково-аналітичне значення та нещодавнє удосконалення моделей, зокрема популярність алгоритмів.

На додаток до цього, досліджена література наголошує на ризиках, пов’язаних з різними цінами на однакові продукти чи послуги. Грунтуючись на таких аспектах, ми змогли побудувати дослідницьке питання, яке стало рушійною силою цього дослідження, яке має на меті вивчити доцільність обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств вбудовування динамічних моделей в цифрові агенти переговорів.

Оптимізаційні моделі обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств допомагають їм бути більш успішними й конкурентоздатними, та управлінням доходами, на основі вибраної літератури та достатнього простору для вивчення цих елементів як розвитку управлінського обліку.

1.3. Методика управління доходами підприємства

Методика управління доходами підприємства є важливими аспектами сучасного соціально-економічного життя. Підприємці приділяють багато часу та зусиль покращенню цих операцій. Їхні ініціативи часто реалізуються через проекти, котрі дозволяють ефективно управляти доходами компаній. За останні тридцять років програмні продукти створені для управління доходами значно розвинулося [5], з підвищенням видимості та актуальності [6]. У звичайній організаційній проекти управління доходами були задумані як конкретні види діяльності в постійній організації. Однак тепер у центрі уваги концепція проекту, його складність і виконавча команда, яка його підтримує. У цьому контексті проект розуміється як тимчасова організація. Деякі організації частково або повністю зберігають свою цінність через проекти та їх відповідні тимчасові організації, проектні організації. Дослідження управління доходами підприємств зосереджено на конкретних областях у контексті громадських організацій, включаючи управління ресурсами, портфоліо, програми та управління знаннями (рис.1.3).

Дохід є життєво важливим для підприємств, оскільки він забезпечує їх розвиток, прибуток, покриття витрат і виконання зобов'язань. Дохід також є показником попиту на продукцію або послуги підприємства. Якщо розмір доходу достатній, він дозволяє підприємству самофінансуватися і поліпшувати свій фінансовий стан.

Для організаційного управління доходами компанії з точки зору системного мислення архітектура підприємства є альтернативою для моделювання, аналізу та проектування організації. Управління доходами представляє послідовний набір принципів, методів і моделей для розробки структури компанії з використанням компонентів, враховуючи їхні бізнес-процеси, інформаційні системи та IT-інфраструктуру.

Доходи підприємства залежать від внутрішніх (ендогенних) і зовнішніх (екзогенних) факторів.

Внутрішні фактори включають:

Рівень господарської діяльності на підприємстві, тобто обсяги виробництва та реалізації продукції.

Компетентність керівництва та менеджерів, яка впливає на ефективність управління підприємством.

Конкурентоспроможність продукції і/або послуг, яка залежить від якості, ціни та інших характеристик продукції.

Зарплата, яка впливає на собівартість продукції.

Зміни собівартості продукції, які можуть бути викликані зміною цін на ресурси, технологіями виробництва тощо.

Рівень цін на реалізовану продукцію, який залежить від попиту та пропозиції на ринку.

Зовнішні фактори включають:

Рівень цін на споживані ресурси, у тому числі енергоресурси, які впливають на собівартість продукції.

Конкурентне середовище, яке визначає умови конкуренції на ринку.

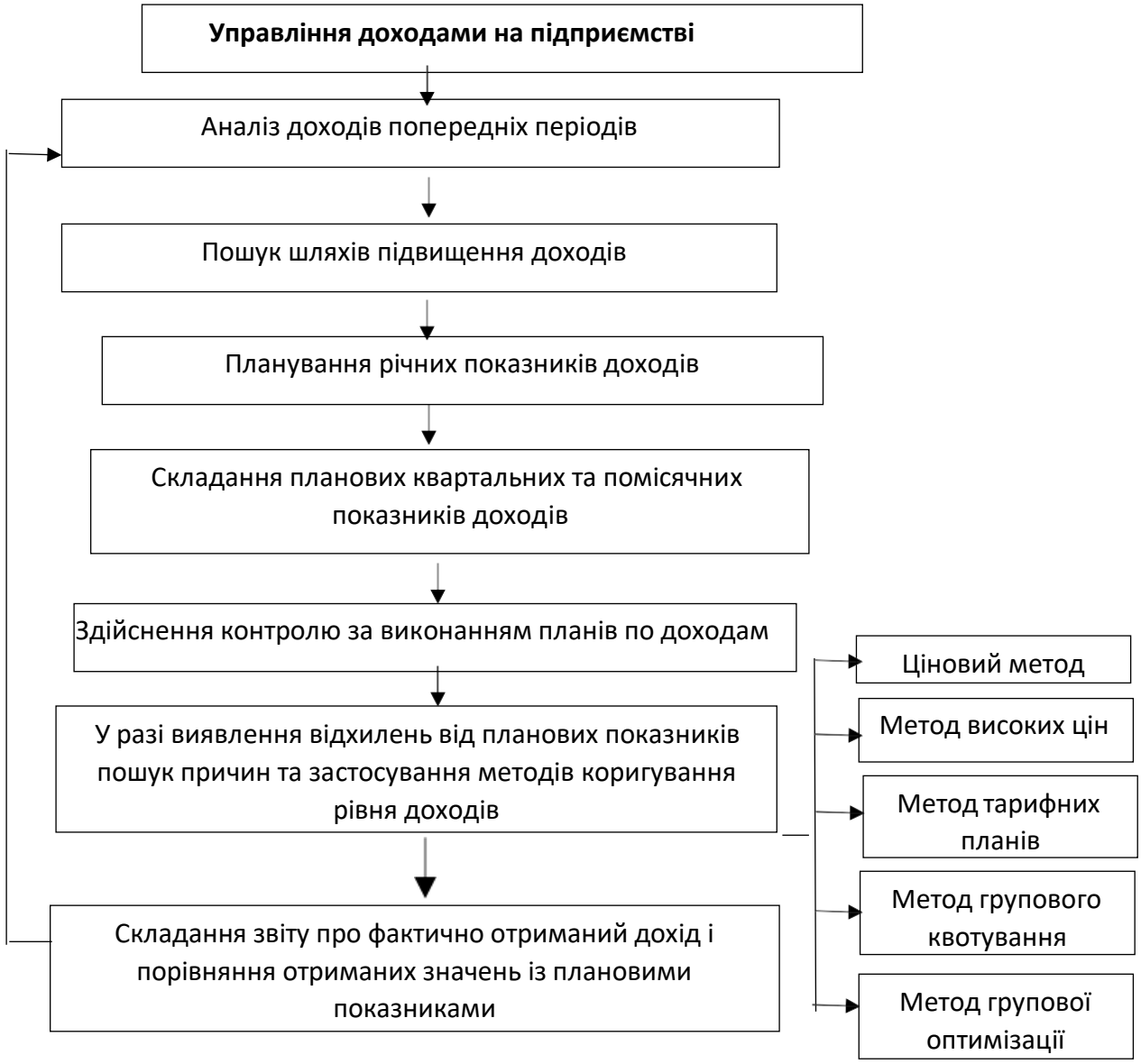

Рис. 1.3. Складові управління доходами на підприємстві

Бар'єри входу на ринок збуту, які можуть ускладнювати або унеможливлювати вихід на ринок нових підприємств.

Податкова система в цілому та рівень податкового навантаження на підприємство, які впливають на прибуток підприємства.

Економічна політика державних органів управління, яка може впливати на рівень попиту, ціни, витрати тощо.

Політичні та соціальні зміни в країні, які можуть впливати на економіку в цілому та діяльність підприємств зокрема.

Щоб допомогти позиціонувати управління доходами як інструмент управління бізнесом, інтегрований із практикою, може допомогти побудувати перспективу, включаючи системне мислення та поточні знання щодо дизайну та управління доходами компанії. Корисно враховувати, що організації стали більш інтегрованими в системний підхід для більш успішних трансформацій.

Управління доходами на підприємстві – це процес, який включає в себе кілька етапів.

Перший етап – це аналіз доходів попередніх періодів. Цей аналіз дозволяє підприємству визначити, як змінювалися його доходи в часі, і виявити фактори, які впливають на них.

Другий етап – це пошук шляхів підвищення доходів. На цьому етапі підприємство визначає, які заходи можна вжити для збільшення доходів. Це можуть бути, наприклад, такі заходи:

Збільшення обсягів виробництва або реалізації продукції.

Збільшення цін на продукцію.

Розширення асортименту продукції.

Впровадження нових видів послуг.

Третій етап – це планування річних показників доходів. На цьому етапі підприємство визначає, які доходи воно хоче отримати в наступному році.

Четвертий етап – це контроль за виконанням планів по доходах. На цьому етапі підприємство відстежує фактичні доходи і порівнює їх з плановими. Якщо виявляються відхилення, підприємство приймає необхідні заходи для їх усунення.

П'ятий етап – це звіт про фактично отриманий дохід. На цьому етапі підприємство формує звіт про фактично отримані доходи і надає його керівництву.

Таким чином, управління доходами є циклічним процесом, який починається з аналізу доходів попередніх періодів і закінчується звітом про фактично отриманий дохід.

Здійснимо аналіз з використанням моделі управління доходами підприємства, розробленої в з використанням аналітичної структури з чотирма складовими рівнями: стратегія, бізнес, застосування та технологія. Бібліометричні дані та дані вмісту були оброблені за допомогою карт спільної зустрічі та частотних графіків, щоб керувати аналізом.

Огляд вказав на відсутність застосування моделі управління доходами підприємства, хоча деякі окремі компоненти були визначені в деяких документах. Навпаки, застосування моделі управління доходами підприємства було знайдено в дослідження були зосереджені на узгодженні локальних проектів з діяльністю організації та у бізнес-процесах, найбільше зосереджених на IT-проектах. Визначені структури моделі управління доходами підприємства, що вказує на суворе дотримання стандартів та використання ArchiMate (мова моделювання EA, запропонована The Open Group (OMG) на основі стандарту IEEE 1471 для опису архітектури програмної системи [15]).

Було визначено програми моделі управління доходами підприємства у проектуванні PM та PBO, включаючи рівень інтеграції між цими доменами. Для досягнення цієї мети було розроблено триетапний метод відповідно.

Перший етап має на меті зрозуміти взаємозв’язок між доменами PBO, PM та EA. Для досягнення цієї мети було розроблено аналіз з мета-базованої точки зору з використанням бібліометричних даних, отриманих із протоколу вилучення, запропонованого [7] та адаптованого [8]. Аналіз було доповнено аналізом бібліометричних даних, що дозволяє візуалізувати структурні та динамічні аспекти наукового дослідження [9]. Ці методи дозволяють відображати бібліометричні дані, забезпечуючи графічну візуалізацію досліджуваних областей та їхніх взаємозв’язків [13]. Результатом цього етапу є вибрані статті та бібліометричні дані, витягнуті та нанесені на карту. Другий етап зосереджений на розумінні того, як компоненти EA пов’язані з аспектами доменів PBO та PM за допомогою методу систематичного огляду літератури (SLR) з точки зору контенту. Зміст було виділено та структуровано з

послідовних читань статей, згідно з [18]. На цьому етапі основні рівні мови ArchiMate розглядаються як компоненти ЕА [15]: (1) стратегія, (2) бізнес, (3) додаток, (4) технологія. Рівень стратегії (1) розглядає можливості, ресурси та курс дій, необхідних для моделювання стратегії організації. Бізнес-рівень (2) розглядає бізнес-процеси, послуги, функції та події бізнес-одиниць. Прикладний рівень (3) розглядає програмне забезпечення, що підтримує бізнес-компоненти з прикладними службами. Технологічний рівень (4) розглядає апаратне забезпечення та зв'язок інфраструктури, необхідний для запуску програм [16]. Деякі документи також можуть мати наскрізне відношення до чотирьох рівнів архітектури. Потім ці статті пов'язані з п'ятою типологією, яка в цьому дослідженні згадується як (5) «усі рівні ЕА».

Результатами, отриманими на цьому етапі, є ідентифікація субдоменів ЕА-РВО-РМ і розуміння того, як компоненти ЕА застосовуються в цих доменах і субдоменах. Характеристики доменів РВО та РМ були отримані шляхом вилучення даних за допомогою схеми, запропонованої [18]. Їх застосування починається з початкового ознайомлення з прочитанням статей, визначення початкових кодів і перетворення їх у потенційні теми. Подібності між темами визначені для визначення основних вимірів, як представлено в таблиці 2 далі.

Третій етап інтегрує розроблені бібліометричні та систематичні огляди, виокремлюючи ключові напрями для забезпечення поглибленого дослідження, згідно з [18]. Потім результати аналізуються, щоб відповісти на запитання дослідження та виявити найбільш актуальні проблеми РВО, РМ та ЕА.

Під час відбору відповідних документів для цього дослідження було дотримано певних критеріїв включення. Якщо документи відповідали хоча б одному критерію виключення (ЕС), їх відхиляли. Критеріями виключення були: (ЕС1) повторний документ і (ЕС2) стаття не повідомляє про застосування ЕА в домені РВО або РМ.

Управління доходами (revenue management) – це систематичний підхід до управління цінами, обсягами продажів і собівартістю з метою максимізації доходів підприємства. Управління доходами є важливою частиною фінансового управління підприємством і може бути використано для підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому (рис.1.4).

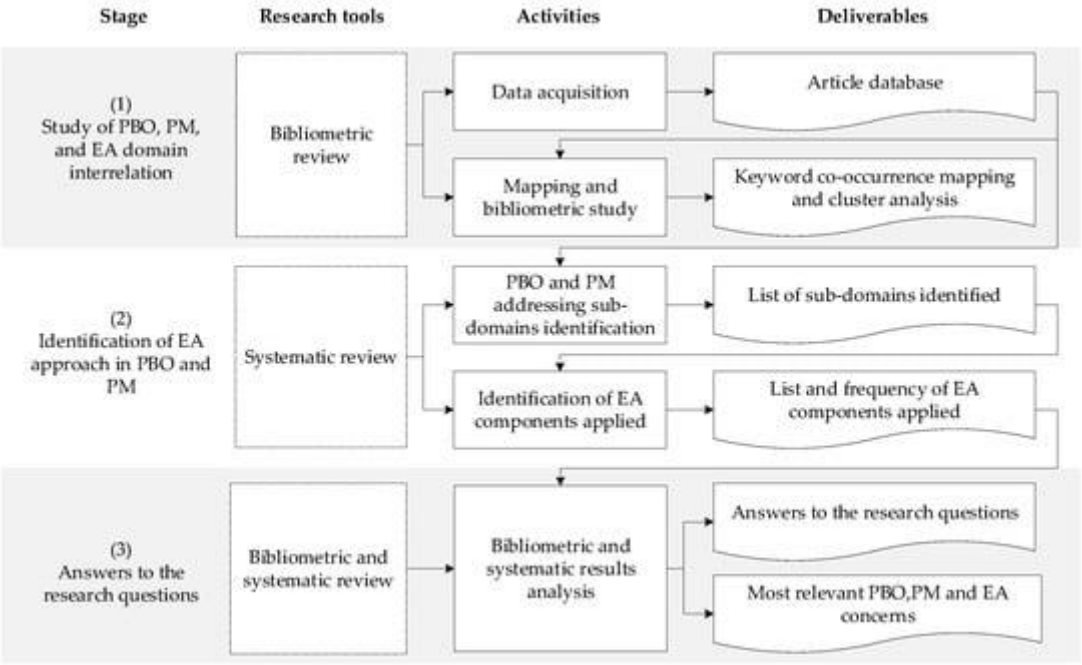

Рис.1.4. Методи дослідження управління доходами підприємств закордоном

Дослідження управління доходами підприємств закордоном є важливим завданням, оскільки дозволяє з'ясувати, як цей підхід застосовується в різних країнах і умовах. Дослідження можуть бути проведені з використанням різних методів, які можна розділити на дві основні групи:

Емпіричні методи. Ці методи передбачають збір даних про управління доходами підприємств закордоном. Дані можуть бути зібрані за допомогою різних методів, таких як опитування, анкетування, інтерв'ю, аналіз фінансової звітності тощо.

Теоретичні методи. Ці методи передбачають розробку теоретичних моделей управління доходами підприємств. Теоретичні моделі можуть бути використані для аналізу ефективності управління доходами та для розробки рекомендацій щодо його вдосконалення.

Емпіричні методи дослідження управління доходами підприємств закордоном

Емпіричні методи є найбільш поширеними методами дослідження управління доходами підприємств закордоном. Ці методи дозволяють зібрати фактичні дані про застосування управління доходами в різних країнах і умовах.

Одним із поширених методів дослідження управління доходами підприємств закордоном є проведення опитувань. Опитування можуть бути проведені серед керівників підприємств, менеджерів з управління доходами, а також інших працівників підприємств. Опитування можуть бути використані для збору інформації про такі аспекти управління доходами, як:

Цінова політика

Стратегії продажів

Методи управління собівартістю

Вимірювання ефективності управління доходами

Іншим поширеним методом дослідження управління доходами підприємств закордоном є проведення анкетування. Анкетування можуть бути проведені за допомогою онлайн-форм, пошти або особистих інтерв'ю. Анкетування можуть бути використані для збору інформації про такі аспекти управління доходами, як:

Досвід застосування управління доходами

Переваги та недоліки управління доходами

Рекомендації щодо вдосконалення управління доходами

Аналіз фінансової звітності також може бути використаний для дослідження управління доходами підприємств закордоном. Аналіз фінансової звітності дозволяє з'ясувати, як управління доходами впливає на фінансові результати підприємств.

Теоретичні методи дослідження управління доходами підприємств закордоном

Теоретичні методи дослідження управління доходами підприємств закордоном дозволяють розробити теоретичні моделі управління доходами. Теоретичні моделі можуть бути використані для аналізу ефективності управління доходами та для розробки рекомендацій щодо його вдосконалення.

Одним із поширених методів теоретичного дослідження управління доходами підприємств закордоном є використання економіко-математичних моделей. Економіко-математичні моделі дозволяють кількісно оцінити вплив різних факторів на управління доходами.

Іншим поширеним методом теоретичного дослідження управління доходами підприємств закордоном є використання методів економічного аналізу. Методи економічного аналізу дозволяють оцінити ефективність управління доходами з точки зору економічної теорії.

Дослідження управління доходами підприємств закордоном є важливим завданням, оскільки дозволяє з'ясувати, як цей підхід застосовується в різних країнах і умовах. Дослідження можуть бути проведені з використанням різних методів, які можна розділити на дві основні групи: емпіричні методи та теоретичні методи.

Емпіричні методи дозволяють зібрати фактичні дані про застосування управління доходами в різних країнах і умовах. Теоретичні методи дозволяють розробити теоретичні моделі управління доходами, які можуть бути використані для аналізу ефективності управління доходами та для розробки рекомендацій щодо його вдосконалення.

Підсумовуючи аналіз методів управляння доходами підприємства. Значення «кількість входжень» означає, що в n-документах згадується ключове слово. Стовпець «Посилання» описує кількість зв’язків між ключовими словами (ключове слово вказується в документі разом з іншим терміном, помноженим на кількість «посилань»). Стовпець «Загальна потужність посилань» вказує вагу цих посилань [16]. Наприклад, у випадку терміна «управління» є «кількість випадків, що дорівнює трьом, а «зв’язки» — дев’яти.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

2.1. Структурний аналіз доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» – компанія здійснює свою діяльність у сфері будівництво житлових і нежитлових будівель [12-14].

Згідно КВЕД відноситься «Секція F Будівництво включає всі роботи з будівництва будівель (розділ 41), будівництва споруд (розділ 42), а також спеціалізовані будівельні роботи, за умови, що їх виконують як частину загального будівельного процесу (розділ 43)» [15].

Свою діяльність ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» також здійснює у сфері розроблення проектів з будівництва деяких будівель і споруд шляхом об'єднання технічних, фінансових, а також фізичних засобів для їх реалізації з подальшої реалізації. Обрана компанія здійснює продаж будівель і споруд, та здійснює їх введення в експлуатацію.

Дамо характеристику топ-10 компаній України (рис.2.1). Як зазначив Юрій Ніколов «Наші гроші» «проаналізували найбільші угоди на додаткові будівельні роботи, які за останній рік пройшли через «Прозорро» та «Вісник держзакупівель». Ми побачили, що не у кожному випадку є намір саме вкрасти 49,9% від вартості першого підряду. Іноді справді є і виробнича потреба, коли до робіт повертаються через довгий час, коли вартість будматеріалів значно збільшилась через інфляцію та курс долара» [11].

Було проаналізовано понад 400 угод на додаткові будівельні роботи по спеціалізовані будівельні роботи на загальну суму 2,41 млрд грн [11]. Наприклад компанія «Будівництво Подільського мостового переходу через р. Дніпро у м. Києві» виграла тендер на 444 млн грн. котрий був здійснений через

паперовий «Вісник держзакупівель», відповідно його навіть немає у ексель-табличці, що призводить до непрозорості проведення тендерів.

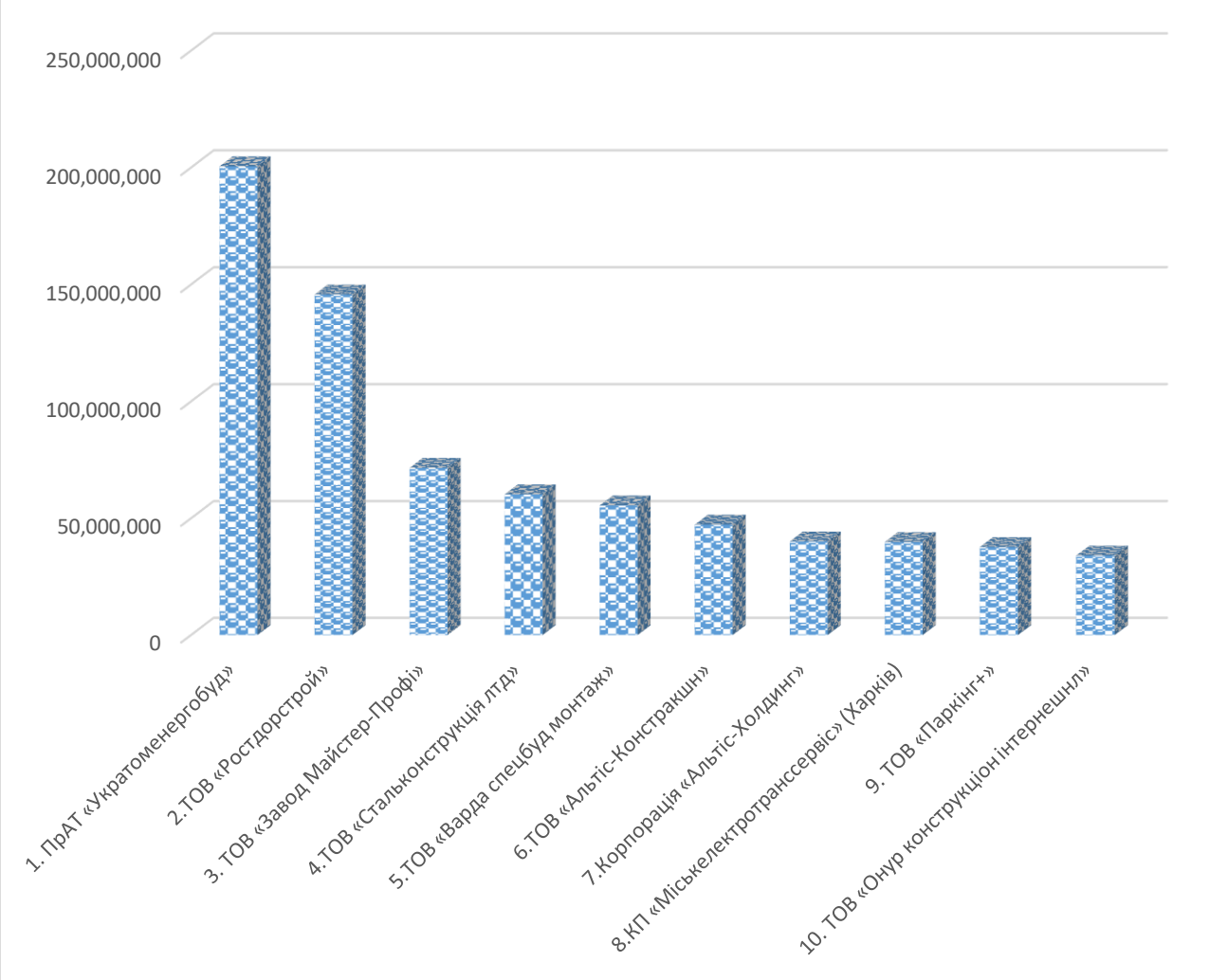

Рис.2.1. Топ-10 компаній України підрядів по додатковим роботам

Джерело: зібрано та побудовано автором на основі даних [11-15]

Досліджуючи топ-10 компаній України підрядних робіт по будівництву об'єкта, слід відмітити, що на першому місці ПрАТ «Укратоменергобуд», загальна сума цих робіт становила понад 200 млн грн, найменша сума компанія – ТОВ «Онур конструкціон інтернешнл» понад 34 млн грн [11].

Враховуючи значний великі суми підрядних робіт, які були видані із порушенням тендерів, було допущено багато помилок, серед яких і технічні в частині врахування будівельних додаткових підрядних робіт, що підлягають виконанню із загальною метою завершення всього будівництва та здачі в експлуатацію об'єкту в цілому.

Для проведення господарської діяльності ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» має певне майно, яке належить компанії на правах власності чи володіння. Дане майно, котре належить компанії і котре відображено на його балансі, називають активами. Отже активи – це економічні ресурси компанії у формі загальних сукупних майнових цінностей, котрі використовуються в господарській діяльності компанії із метою отримання чистого прибутку; або ж це загальні ресурси, контрольовані компанією у результаті минулих подій, котрі будуть використовуватись, скоріш за все, що приведе до збільшення загальних економічних вигід у майбутньому.

Проведемо аналіз показників структури та динаміки майна ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2020-2022 рр. (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Структура та динаміка активів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2020-2022 рр., тис. грн.

Показник	2020	2021	2022	Відхилення (+;-) 2021 до 2020 р.		Відхилення (+;-) 2022 до 2022 р.	
				абсолютне, тис. грн.	відносне, %	абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1. Необоротні активи	16224	18000	20000	1776	110,95	2000	111,11
2. Оборотні активи	12444	12120	12300	-324	97,40	180	101,49
2.1. Запаси	22454	28954	30347	6500	128,95	1393	104,81
2.2. Дебіторська заборгованість	6800	7500	8618	700	110,29	1118	114,91
2.3. Гроші та їх еквіваленти	2548	3200	4700	652	125,59	1500	146,88
Активи, разом	28668	30120	32300	1452	105,06	2180	107,24

Джерело: розраховано автором на основі даних [11-16].

За наведеними даними таблиці 2.1. можемо стверджувати, що вартість активів за 2020-2022 роки у цілому зростають. Так, у 2021 році порівняно із 2020 року вартість активів збільшилась на 1452 грн., тобто на 5,06 %, а у 2022

році проти 2021 року відбулось зростання їх вартості на 2180 грн., у відносному вираженні відбулось зростання на 7,24 %. Зростання активів, а саме позитивна тенденція, оскільки воно зазвичай означає, що підприємство розвивається, розширюється та підвищує свою виробничу потужність про розширення діяльності господарюючого суб'єкта.

В 2020 та 2021 роках у структурі активів компанії більшу частину становлять необоротні активи, питома частка яких становить майже 56,59% та 59,76% відповідно, а в 2022 році навпаки – оборотні активи на 61,921,6% перевищили частку необоротних.

Вартість необоротних активів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» в 2021 році порівняно з 2020 роком зросло на 1776 грн., а в 2022 році порівняно з 2021 відбулось збільшення на 2000 грн., що свідчить про оновлення необоротних активів підприємства. У 2021 році порівняно з 2020 роком вартість оборотних активів знизилась 2,6% і становила – -324 грн., а у 2022 році проти 2021 роком відбулось їх зростання на 1,49%, що становило 180 грн. Зміна тенденції в аналізованому періоді пов'язана з коливаннями вартості дебіторської заборгованості. Так, їх вартість в 2021 році проти 2020 року збільшилась на 10,29% і становила – 700 грн., а в 2022 році проти 2021 року відбулось її зростання на 14,91%, що на кінець року становило – 8618 грн.

Вартість запасів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» у 2021 році порівняно з 2020 роком зросла на 28,95% і становила 6500 грн., а в 2022 році порівняно з 2021 роком – ще на 4,81%, що в 2022 році становило 30347 грн. Тенденція до зростання спостерігається і у всіх високоліквідних активах підприємства, вартість яких в 2021 році порівняно з 2020 роком зросла на 25,59%, а в 2022 році проти 2021 року – ще на 46,88%, що на кінець року становило – 4700 грн. Збільшення частки високоліквідних активів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» протягом аналізованого періоду є свідченням підвищення його стійкості.

Формування активів підприємства відбувається за рахунок коштів, які належать підприємству. Власними коштами є кошти, які належать

підприємству на правах власності, а залученим – кошти, які належать іншим суб'єктам господарювання. На наступному етапі аналізу необхідно визначити, з яких джерел були сформовані активи підприємства (табл. 2.2).

За наведеними даними в таблиці 2.2. зазначимо, що компанія станом на кінець 2022 року має загальний розмір капіталу 281731 грн., Так в 2021 році порівняно з 2020 роком капітал знизився на 24079 тис. грн., а в 2022 році проти 2021 року відбулось його зростання на 7317 грн.

Таблиця 2.2

Склад та динаміка капіталу ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2020-2022 рр., грн.

Показник	2020	2021	2022	Відхилення (+;-) 2019 до 2018 р.		Відхилення (+;-) 2020 до 2019 р.	
				абсолютне, тис. грн.	відносне, %	абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1. Власний капітал	218128	252806	257587	34678	115,90	4781	101,89
1.1. Власний оборотний капітал	73730	87582	97907	13852	118,79	10325	111,79
1.2. Нерозподілений прибуток	189764	224 442	229223	34678	118,27	4781	102,13
2. Позиковий капітал	80365	21608	24144	-58757	26,89	2536	111,74
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	80365	21608	24144	-58757	26,89	2536	111,74
- поточна кредиторська заборгованість	74605	16535	15991	-58070	22,16	-544	96,71
- поточні забезпечення	5724	5032	8080	-692	87,91	3048	160,57
- інші поточні зобов'язання	36	41	73	5	113,89	32	178,05
Капітал разом	298493	274414	281731	-24079	91,93	7317	102,67

Джерело: розраховано автором на основі даних [11-16].

Власний капітал є основною складовою валюти балансу підприємства.

Так, в 2020 році він займав 74,08% і становив – 218128 грн., в 2021 р. –92,13% із вартістю – 252806 грн. та в 2022 р. – 91,43%, що є кращим результатом за 2021 рік та на кінець поточного року становить – 252806 грн, найбільше його значення 2022 році 257587 грн. Основний наслідок такого стану, це загальне зростання вартості власного капіталу ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» протягом 2020-2022 років тобто збільшення вартості нерозподіленого прибутку. В 2021 році проти 2020 року вартість нерозподіленого прибутку зросла на 34678 грн. на 18,27%, а в 2022 році проти 2021 року відбулось його зростання на 2,13% тобто на 4781 грн., що на кінець року становило 229223 грн. Ця тенденція вказує на ефективність фінансової політики ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» та здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

Слід відзначити, що протягом 2020- 2022 років спостерігається загальне збільшення всього власного оборотного капіталу ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ». Так, його вартість в 2021 році проти 2020 року зросла на 18,79% на 13852 грн, а в 2022 році проти 2021 року відбулось його зростання на 10325 грн. на 11,79%, що на кінець 2022 року становило – 97907 грн.

У ході аналізу встановлено, що вартість позикового капіталу підприємства збільшилася протягом аналізованого періоду. Так, в 2020 році він становив 80365 грн., в 2021 році відбулось зниження на -58757 грн., що 73,11% менше ніж в 2020 році, але в 2022 році проти 2022 року відбулось його зростання на 2536 грн (або на 11,74%), і становило - 24144 грн. У досліджуваного нами ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» відсутні довгострокові зобов’язання і забезпечення, тобто поточні зобов’язання та забезпечення є єдиними джерелами формування позикових коштів підприємства. Найбільша питома частка поточних забезпечень і зобов’язань припадає на всю поточну кредиторську заборгованість, котра за період 2020-2022 років має загальну тенденцію до зростання. Так лиш в 2021 році проти 2020 року відбулось зниження поточної кредиторської заборгованості на майже на 74% а саме на -58757 грн., а в 2022 році проти 2021 року відбулось зростання на 2536 грн. (на

11,74%), що на кінець року становило 24144 грн. Поточні забезпечення ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» протягом 2020-2022 років збільшились з 5724 грн до 8080 грн. Інші поточні зобов'язання ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» протягом аналізованого періоду збільшились на 7317 грн. і становили 97907 грн.

Фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від його платоспроможності, яка характеризується наявністю у підприємства коштів для своєчасного виконання зобов'язань. Платоспроможність поділяється на довгострокову та поточну. Довгострокова платоспроможність – це здатність підприємства розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями, а поточна – за поточними.

Таблиця 2.3

Показники ліквідності

ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2022 рік

№ п/п	Найменування показника	Норм. знач.	Формула розрахунку	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	Оборотний капітал	> 0	(ВК+ЗНВ+ДЗ)-НА	191343,00	219685,00
2	Власний оборотний (функціонуючий) капітал (ВОК)	> 0	ВК+ДЗ-НА	191173,00	219500,00
3	Коефіцієнт маневреності функціонуючого капіталу		ГК/ВОК	0,14	0,2
4	Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу	-	ЧистД/ВОК	0,56	0,67
5	Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	2,0-2,5	(ОА+ВМ)/(ПЗ+ДМ)	1,97	3,92
6	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8-1,5	(ОА-ЗЗ+ВМ)/(ПЗ+ДМ)	1,67	3,48
7	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25-0,3	ГК/(ПЗ+ДМ)	0,11	0,48
8	Частка оборотних активів в активах п/ва		ОА/БН	0,55	0,45
9	Частка власних оборотних коштів в оборотних активах		ВОК/ОА	0,48	0,66
10	Частка виробничих запасів в оборотних активах		ЗЗ/ОА	0,17	0,12
11	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів і затрат		ВОК/ЗЗ	2,78	5,36

Джерело: розраховано автором на основі даних [11-16].

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, скільки грошей підприємство має в наявності, щоб негайно погасити всі свої поточні зобов'язання. За даними вихідних таблиць розраховуємо коефіцієнт ліквідності та платоспроможності вони мають тенденцію до зростання. У на кінець 2022 року він зріс у середньому на 0,77. Це означає, що обране підприємство має всі можливості погашати свої поточні зобов’язання.

Коефіцієнт маневреності функціонуючого капіталу на початок 2022 року становив 0,14, а вже на кінець 2022 року 0,2, тобто він зріс на 0,06.

Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу на початок 2022 року становив 0,56, а вже на кінець 2022 року 0,67, тобто він зріс на 0,11.

Коефіцієнт покриття (коефіцієнт загальної ліквідності) показує, наскільки достатньо у підприємства оборотних коштів для погашення поточних зобов'язань. Цей коефіцієнт є найбільш загальним показником ліквідності активів. За аналізований період коефіцієнт загальної ліквідності підприємства знаходився на високому рівні, не опускаючись нижче 1,92. Це свідчить про те, що підприємство має достатні ресурси для покриття поточних зобов'язань. Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) на початок 2022 року становив 1,97, а вже на кінець 2022 року 3,92, тобто він зріс на 1,95.

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує здатність підприємства погасити поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів, таких як грошові кошти, фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість.

За дослідженням коефіцієнт поточної ліквідності зріс на 0,77 пп у 2022 році порівняно із 2021 роком. Зменшення частки грошових коштів в активі підприємства негативно впливає на його фінансовий стан, оскільки зменшує можливість підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання. Однак за аналізований період цей показник був у межах нормативного значення, що свідчить про те, що підприємство має достатні ресурси для погашення поточних зобов'язань.

Оцінка фінансової стійкості підприємства не обмежується лише розрахунком економічних показників. Важливе значення мають також відносні показники, які дозволяють порівняти фінансовий стан підприємства з іншими підприємствами або з нормативними значеннями (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Основні показники, які характеризують фінансову стійкість ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2022 рік

Найменування показника	Норм. знач.	Формула розрахунку	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,5-0,8	ВК/БН	0,47	0,61
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,2-0,5	ЗК/БН	0,53	0,39
Коефіцієнт незалежності (2)	1,0-4,0	ВК/ЗК	0,90	1,57
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,25-1	ЗК*/ВК	1,07	0,59
Коефіцієнт фінансової залежності	1,25-2,0	БН/ВК	2,12	1,64
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,05-0,10	ВОК/ВК	0,20	0,16
Коефіцієнт структури залученого капіталу		ДЗ/ЗК	0,32	0,51
Коефіцієнт інвестування	>1,0	ВК/НА	1,25	1,19
Коефіцієнт покриття запасів і затрат власними оборотними коштами	0,6-0,8	(ВК-НА)/ЗЗ	1,00	1,79
Коефіцієнт прогнозу банкрутства	в динам.	(ОА+ВМ-ПЗ-ДМ)/БН	0,31	0,36
Коефіцієнт фінансової стійкості		ВК/(ПЗ+ДМ)	1,50	4,92

Джерело: розраховано автором на основі даних [11-16].

Коефіцієнт маневрування знизився 0,04. Відповідно на початок року. цей показник становив 0,2, на кінець року він склав 0,16. Це свідчить про те, що підприємство не має достатньої кількості власних коштів для покриття поточних витрат. Це є негативним фактором, оскільки може призвести до фінансових проблем у майбутньому.

Коефіцієнт покриття інвестицій характеризує частку інвестицій підприємства, яка фінансується за рахунок власних коштів і довгострокових

зобов'язань. Цей показник показує, наскільки підприємство самостійно фінансує свої інвестиції, тобто наскільки воно фінансово стійке. Коефіцієнт на кінець року знизився і склав 1,19, хоч на початок року становив 1,25.

Коефіцієнт покриття запасів на початок року становив 1 а на кінець становив 1,79. Тобто можем стверджувати, що він зріс на 0,79.

Коефіцієнт, який показує яке співвідношення власних та залучених коштів, на початок 2022 року він становив 1,07 грн а вже на кінець року 0,59 грн. Зниження даного коефіцієнта в динаміці свідчить про зростання залежності компанії від зовнішніх інвесторів, а також кредиторів.

Загалом, фінансовий стан підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» є стабільним. Показники фінансової стійкості в більшості випадків відповідають нормативним значенням. Підприємство має достатньо власних коштів для погашення своїх зобов'язань, що є позитивним фактором і зменшує ймовірність банкрутства.

2.2. Регресійний аналіз доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Працівники ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» виконують спеціалізовані будівельні роботи. Відповідно, в таких кваліфікованих професіях, а саме механіки, електрики, зварювальники та муляри, існують проблеми психічного здоров'я. Дослідження із даної тематики в наукових дослідженнях є, заслуговує на увагу праця Клутьє Г., Маршан А. [17, 18], але їх досить мало.

Тому здійснимо регресійний аналіз саме впливу шкідливих речовин на людей таких професій таблиця 2.5. та Додаток В.

Таблиця 2.5

Показники адекватності моделі та рівняння регресії

Рівняння регресії	R^2	F-критерій Фішера	t-статистика Стьюдента	p-значення
$Y=46+94x_1+2x_2-12x_3$	0,6391	83	$t_0 = 0,94$	$p_0 = 0,38$
			$t_1 = 2,8$	$p_1 = 0,012$
			$t_2 = 1,17$	$p_2 = 0,026$
			$t_3 = -1,23$	$p_3 = 0,0237$
Норма		4,62	2,898	$p<0,01$

Джерело: розраховано автором за даними [15].

Після регресійного аналізу можна стверджувати, що при зростанні X_1 – викиди діоксиду вуглецю/Carbon dioxide emissions, загальна площа житлових будівель на початок будівництва зростає на 94 тис.м^2, також $p_1 = 0,012< p<0,01$, β_1 є значимим.

При зростанні X_2 – валовий внутрішній продукт (млн.грн)/ gross domestic product, загальна площа житлових будівель на початок будівництва зростає на 2 тис.м^2, також $p_2 = 0,026< p<0,01$, β_3 є значимим.

При зростанні X_3 – Чисельність наявного населення (тис.осіб)/Total present population, загальна площа житлових будівель на початок будівництва

знижується -12 тис.м^2, також p_3 = 0,0237< p<0,01, β_3 є значимим. Це пояснюється тим, що при зростанні населення зростає потреба в житловій площі.

Відповідно до систематичного огляду, умови праці, насамперед низька соціальна підтримка та високі вимоги до роботи, негативно впливають на психічне здоров'я працівників кваліфікованих професій [17]. Зважаючи на відсутність досліджень, ця стаття складається з аналізу впливу структури професійної ідентичності та її ослаблення на симптоми психологічного дистресу серед працівників спеціалізованих професій у будівельному та виробничому секторах [18].

Для професійної ідентичності теорія соціальної ідентичності передбачає важливість того, щоб працівники мали позитивну особисту та соціальну ідентичність. Професійна ідентичність може бути визначена як набір практик і звичаїв, які надають визнання працівникам у виконанні їхніх завдань, а також самоствердження у сфері роботи. На організаційному рівні традиційно маскулінні сектори будівництва та виробництва залишаються вкорінені в професійній ідентичності, яка цінує чоловічі цінності, такі як конкуренція, сила, влада та самоствердження. Психологічний стрес може виникнути в групі кваліфікованих робітників. Згідно з інтегрованою теорією упередженого загрози, працівники можуть відчувати симптоми дистресу в результаті взаємодії з членами іншої групи, через страх перед зміною в їхній системі цінностей або через страх втратити свою владу. У кваліфікованих професіях, які складаються переважно з білих чоловіків, загроза цінностям працівників торгівлі, включаючи страх втратити чоловічі цінності, може призвести до психологічного стресу. Втрата або зниження почуття компетентності чи самоповаги людини є прикладами передбачуваної загрози ідентичності працівників.

Структура професійної ідентичності встановлюється першим компонентом колективної поваги професійної групи спеціалізованих професій. Порівняння та диференціація між різними професійними групами

дає змогу встановити цю колективну повагу до групи, що складається з приватної та суспільної поваги до професії, а також почуття приналежності та ідентифікації з професією. Це ототожнення працівників з їх професією відбувається через вплив культури професії, що відповідає другому компоненту структури професійної ідентичності в цьому дослідженні. Ця культура роботи включає в себе ступінь колективізму, дистанцію влади та інтеграцію відмінностей у команді. Останній компонент структури професійної ідентичності стосується гендерного типу професії, що визначається маскулінними та фемінними характеристиками в професії.

Певні елементи можуть послабити професійну ідентичність, зокрема недостатні ресурси для подолання стресу на роботі. Ця неспроможність потенційно може завдати шкоди соціальній цілісності працівників і викликати у них психологічний стрес. Це ослаблення професійної ідентичності включає останні компоненти професійної ідентичності, а саме справедливість взаємодії, а також певні умови організації роботи (використання навичок, самостійність прийняття рішень, соціальна підтримка, вимоги на роботі та незахищеність роботи).

Здійснимо аналіз ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» таких важливих факторів, як ринковий скоринг, фінансовий скоринг та кредитний ліміт (рис.2.2).

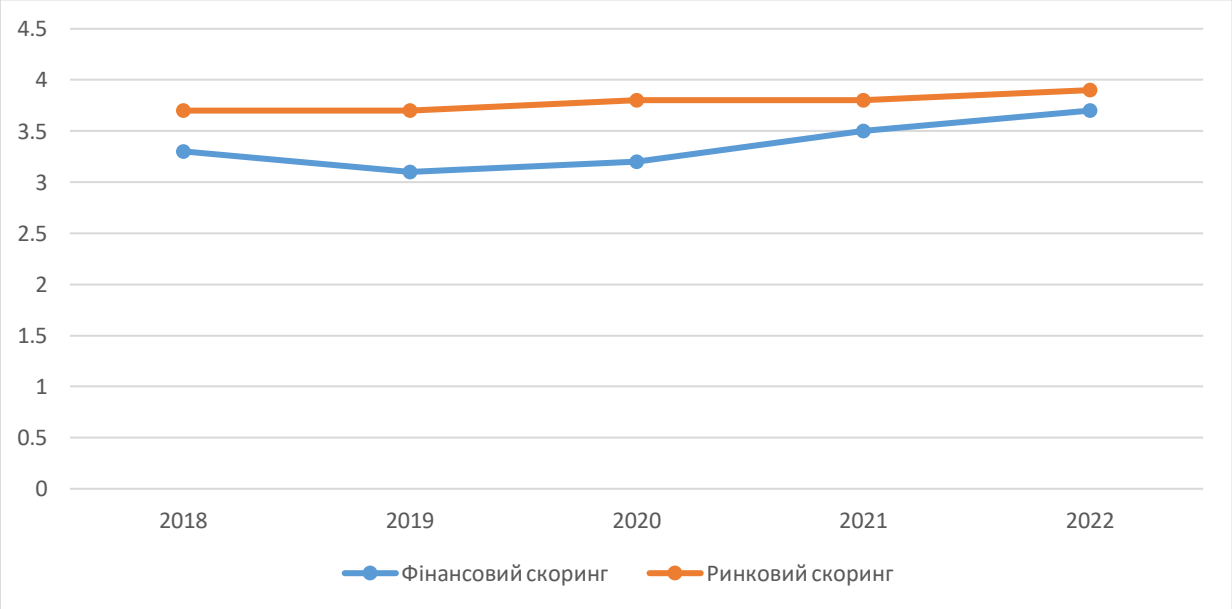

Рис.2.2. Фінансовий та ринковий скоринг ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Джерело: зібрано та побудовано автором на основі даних [11-15]

Як, бачимо на рис.2.2. фінансовий скоринг ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» дає можливість стверджувати про досить низьку ймовірність негативних фінансових наслідків. А ринковий скоринг вказує навпаки на високу ринкову потужність компанії [15].

У період економічної нестабільності підприємствам необхідно удосконалити обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами. Для цього можна застосувати систему ключових показників ефективності (KPI). Ця система допомагає ефективніше моніторити та контролювати бізнес-процеси, а також покращувати їхню ефективність і якість [36].

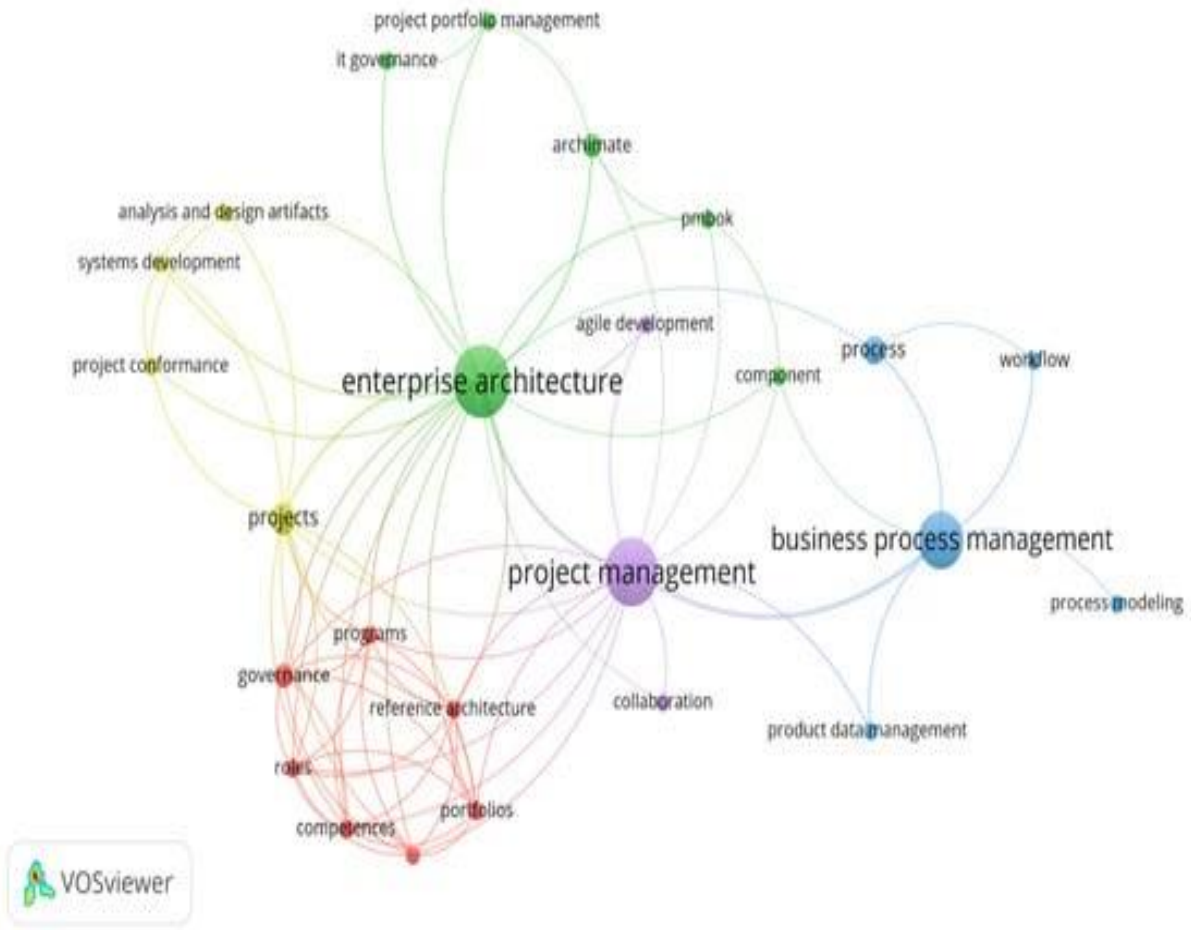

Рис.2.3. Кластерний аналіз ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Розіб’ємо роботу ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» на кластери (зелений на рис.2.3.) має найбільшу вагу з п’яти кластерів. Ключові слова в цьому домені: «керування портфелем проектів», «управління IT», «PMBOK» і «ArchiMate». Останні два ключові слова відповідають фреймворкам, широко використовуваним у літературі. PMBOK вважається найпопулярнішим стандартом PM [21]. ArchiMate є загальноприйнятою мовою для моделювання EA [21]. У цьому кластері виділено концепцію управління IT, що відображає орієнтацію на IT-проекти в додатках EA та використання EA як інструменту управління для узгодження технологічних компонентів організації [13, 18].

На малюнку 2.3 кластер PM (фіолетовий на малюнку 2.3) безпосередньо пов’язаний з кластерами EA та BPM. Існує зв’язок між PM і BPM на початку вікна часу дослідження. Кластер PM має другу за величиною вагу на карті.

Основними ключовими словами в цій групі є «співпраця» та «гнучка розробка», які поєднують кластери PM та EA. Цей зв’язок помітний у дотриманні організацією підходів Agile через проекти. Гнучкі методології беруть свій початок в IT [19]. Однак існує занепокоєння щодо зв’язку між підходами EA та Agile. Agile має тенденцію нехтувати архітектурним дизайном інформаційних систем [21], кидаючи виклик гнучкості та гнучкості організації (і EA), коли вона повинна адаптуватися до змін середовища [21].

Основними ключовими словами в синьому кластері є «процес», «робочий процес», «моделювання процесу» та «керування даними про продукт» (синій на малюнку 2.3). Кластер BPM в основному пов'язаний з кластером PM. Концепція процесу була широко реалізована в практиках PM для артикуляції дій і артефактів, наприклад, у стандартах PM, таких як PMBOK [21] і PM2 [16]. Стандарт PMBOK описує свою сукупність знань у п’яти групах процесів, розбитих на 49 процесів.

Основними ключовими словами в жовтому кластері є «відповідність проекту» (жовтий на малюнку 2.3), «розробка систем» і «аналіз і артефакти проектування». Цей кластер підключений до кластера EA та до кластера компонентів архітектури (червоний). Взаємопов’язані концепції в цьому кластері відображають організаційну стурбованість проектами з існуючим EA та компонентами, на які впливають зміни, спричинені такими проектами. Щоб підтримувати узгодженість компонентів архітектури після проекту, проект має бути попередньо узгоджений з EA [21].

Основні ключові слова в червоному кластері: «програми», «управління», «еталонна архітектура», «портфоліо», «рівні», «компетенції» та «ролі». Ці концепції включені в найновіші публікації (рис. 2.4). Концепція управління пов’язана з усіма ключовими словами кластера. Управління набуло актуальності в дослідженнях домену PM. У сфері проектів управління стосується взаємодії між учасниками проекту та механізмами, які впливають на взаємодію між зацікавленими сторонами та проектом [21]. У сфері EA управління визнається як внутрішні директиви для виконання планів і

принципів, викладених в ЕА, і забезпечення належної інтеграції проектів, які впливають на ЕА [1]. З кількома проектами, оскільки складність між ними зростає, потрібен інструмент управління [21]. Було показано, що використання еталонної архітектури допомагає узгодити компоненти та проекти організації, ефективно керуючи проектом [21].

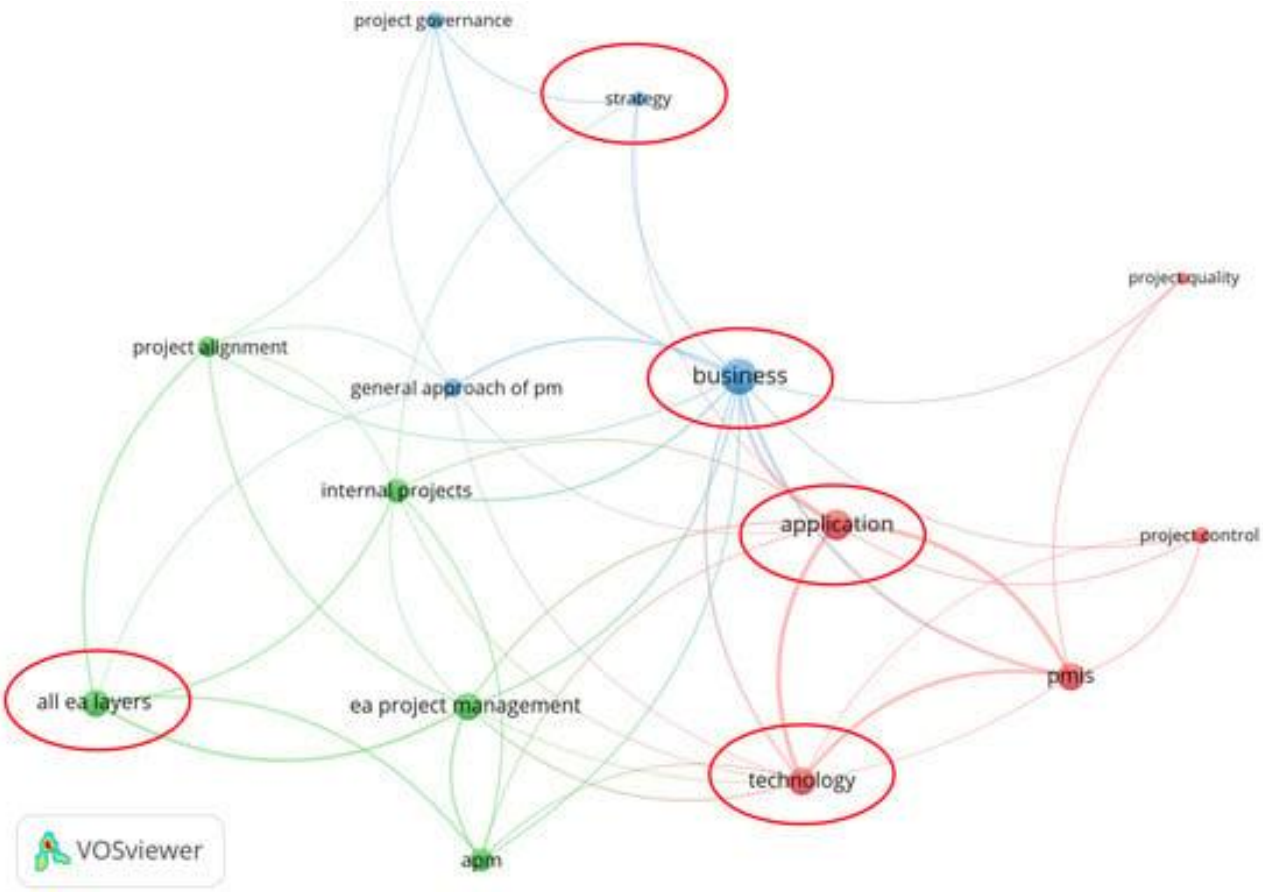

Рис.2.4. Карта спільного розташування основного фокусу домену PM з точки зору шарів ЕА.

Карту спільного входження було розроблено з виділення основного фокусу статей у домені PM (дані DEC8, отримані за допомогою форми, описаної рис.2.4) із шарами компонентів обліково-аналітичного забезпечення підприємств. Кожен документ був позначений щодо одного або кількох шарів ЕА та фокусу PM, а потім розроблено карту спільного виникнення.

Найбільшу вагу має синій кластер, який складається зі «стратегії», «управління проектом» і «загального підходу PM».

Отже, доходи підприємства є найважливішою категорією, від якої залежить його подальше функціонування. Доходи впливають на всі інші показники діяльності підприємства, тому важливо враховувати джерела їх утворення. Якщо більшу частину доходів складають надходження від основної діяльності, то ситуація на підприємстві є стабільною. В іншому випадку можна говорити, що підприємство не виконує свою місію і доходи є нестабільними.

Для підвищення доходів підприємства важливо формувати систему управління доходами. Ця система полягає в пошуку шляхів їх максимізації та організації суворого контролю за своєчасністю і обсягом надходження доходів.

Алгоритм управління доходами включає такі етапи:

Аналіз доходів попередніх періодів. Цей етап дозволяє визначити, як змінювалися доходи підприємства в часі, і виявити фактори, які впливають на них.

Пошук шляхів підвищення доходів. На цьому етапі підприємство визначає, які заходи можна вжити для збільшення доходів. Це можуть бути, наприклад, такі заходи:

Збільшення обсягів виробництва або реалізації продукції.

Збільшення цін на продукцію.

Розширення асортименту продукції.

Впровадження нових видів послуг.

Планування річних показників доходів. На цьому етапі підприємство визначає, які доходи воно хоче отримати в наступному році.

Складання планових квартальних та помісячних показників доходів. Цей етап дозволяє більш детально проаналізувати доходи підприємства і розробити заходи для їх підвищення.

Здійснення контролю за виконанням планів по доходам. На цьому етапі підприємство відстежує фактичні доходи і порівнює їх з плановими. Якщо виявляються відхилення, підприємство приймає необхідні заходи для їх усунення.

У разі виявлення відхилень від планових показників пошук причин та застосування методів коригування рівня доходів. Цей етап дозволяє усунути причини відхилень і забезпечити виконання планових показників.

Складання звіту про фактично отриманий дохід і порівняння отриманих значень із плановими показниками. Цей етап дозволяє оцінити ефективність управління доходами і внести необхідні корективи в систему управління доходами.

Методи коригування рівня доходів дозволяють керівникам своєчасно приймати рішення щодо змін у діяльності підприємства з метою підвищення рівня доходів.

2.3. Аналіз часових рядів доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Показники ефективності доходів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» мають ряд переваг. По-перше, з даними корпоративного рівня ми зосереджуємося на меншому розмірі даних, які є більш однорідними. По-друге, за допомогою аналізу на корпоративному рівні ми можемо точніше досліджувати показники ефективності за роки та визначати контрольні роки. По-третє, ми можемо точніше визначити як вхідні, так і вихідні змінні за допомогою аналізу на корпоративному рівні. По-четверте, ми можемо визначити найкращі практики та контрольні показники для порівнянних фірм. Нарешті, ми можемо розділити джерела неефективності на чисту технічну неефективність і масштабну неефективність на корпоративному рівні. Розрив у продуктивності між корпорацією та відповідним кордоном можна легко оцінити за допомогою моделей змінної віддачі від масштабу, якщо підприємство має суто технічну неефективність. Ступінь неефективності компанії називається неефективністю масштабу. Ефективність постійної віддачі від масштабу виявляє вплив як масштабу, так і чисто технічної не ефективності.

Вимірювання ефективності виробничої одиниці та виявлення джерел її неефективності є передумовами для покращення продуктивності будь-якої виробничої одиниці в конкурентному середовищі. Термін продуктивна одиниця відноситься до одиниці, яка виробляє певну продукцію, витрачаючи певні ресурси.

Загалом підприємство розглядається як суб’єкт, відповідальний за перетворення вхідних ресурсів у результати та чиї показники підлягають оцінці. У управлінських програмах може включати банки, універмаги та супермаркети, а також автовиробники, лікарні, школи, публічні бібліотеки тощо. Будівельні компанії також можна розглядати як виробничі одиниці. Щоб забезпечити відносне порівняння, група використовується для оцінки

один одного, причому кожен має певний ступінь управлінської свободи у прийнятті рішень. Загалом, група — це однорідні одиниці, які виконують однакову або схожу діяльність. Усі входи та виходи впливають на ефективну роботу таких підрозділів, навіть якщо деякі з них вважаються більш-менш важливими.

Як зазначив Томчук Віктор Васильович: «Моделювання облікової інформації про витрати і доходи підприємства може здійснюватися на основі системи рахівництва, яка використовується для цілей фінансового або безпосередньо управлінського обліків. Сукупність бухгалтерських проводок відображає конкретну структуру формування собівартості продукції, а дані управлінської звітності можуть бути визнані як наслідок прийнятих ефективних управлінських рішень» [29].

Ми маємо сукупність продуктивних одиниць підприємства. Записуємо вхідну матрицю = і вихідна матриця = з , де. є ціллю . Крім того, = і = є вхідним і вихідним векторами цілі. Коефіцієнт корисної дії такого агрегату в загальному вигляді можна виразити так: де , = це вагові коефіцієнти, призначені для входу , = , - вагові коефіцієнти, призначені-му виходу.

Існує кілька способів оцінити рівень ефективності, як визначено вище, а саме багатокритеріальні методи прийняття рішень та аналіз охоплення даних. Ці підходи відрізняються тим, як вони отримують вхідні та вихідні ваги. Багатокритеріальні методи прийняття рішень зазвичай очікують, що користувач визначає вагові коефіцієнти, і заздалегідь, тобто користувач визначає значущість окремих вхідних і вихідних даних в аналізі. Такий аналіз дає коефіцієнт корисності даних одиниць. Він відображає відносну важливість вхідних і вихідних даних, представлених їх відповідними вагами. На основі аналізу підрозділи можна ранжувати від найгіршого до найкращого. З іншого боку, моделі отримують вхідні та вихідні ваги за допомогою оптимізуючого розрахунку. Виходячи з цього, підрозділи можна класифікувати на ефективні та неефективні категорії. У неефективних підрозділах вони повідомляють нам цільові значення входів і виходів, які призведуть до ефективності (табл. 2.5).

Таблиця 2.6

Вихідні дані ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Показник		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Загальні пасиви	$П_{заг}$	17 572 554	12 027 058	29 599 612	73 968 478	85 995 536	103 568 090
2. Зобов'язання всього	З	15 235 190	11 555 890	26 791 080	56 321 499	67 877 389	83 112 579
3. Строкові депозити	$Д_С$	2 024 995	3 426 466	5 451 461	15 411 583	18 838 049	20 863 044
4. Одержані міжбанківські кредити	$МБК_{ОД}$	1 012 002	3 106 001	4 118 003	14 970 000	18 076 001	19 088 003
5. Кредитний портфель	КР	359 582	702 695	1 062 277	50 483 952	51 186 647	51 546 229
6. Загальні активи	$А_З$	17 572 554	12 027 058	29 599 612	73 968 478	85 995 536	103 568 090
7. Доходні активи	$А_Д$	27 542 418	4 306 681	31 849 099	60 010 487	64 317 168	91 859 586
8. Вкладення в цінні папери і в паї асоційованих компаній	ЦПП	50590	52 800	53 590	75000	60 590	75 000
9. Прострочені і безнадійні кредити	$КР_П$	42 926	365 671	408 597	6 494 588	6 860 259	6 903 185

Джерело: сформовано автором за даними [16].

У моделі DEA ми оцінюємо продуктивні одиниці підприємства, де кожна використовує різні входи для отримання різних результатів. Суть моделі DEA при вимірюванні ефективності продуктивної одиниці полягає в максимізації її ефективності. Однак за умови, що показник ефективності «віртуального виходу» проти «віртуального введення» не повинен перевищувати 1 для кожного. Мета полягає в тому, щоб отримати співвідношення зваженого випуску до зважених вхідних ваг. Завдяки обмеженням оптимальне об'єктивне значення не перевищує 1. Математично обмеження невід'ємності недостатньо для того, щоб дробові члени мали додатне значення. Зараз ми не розглядаємо це припущення в явній математичній формі. Замість цього ми висловлюємо це в управлінських термінах, припускаючи, що всі вихідні та вхідні дані мають деяку ненульову цінність, і це має бути відображено у вагових коефіцієнтах присвоєно певне позитивне значення (рис.2.5.).

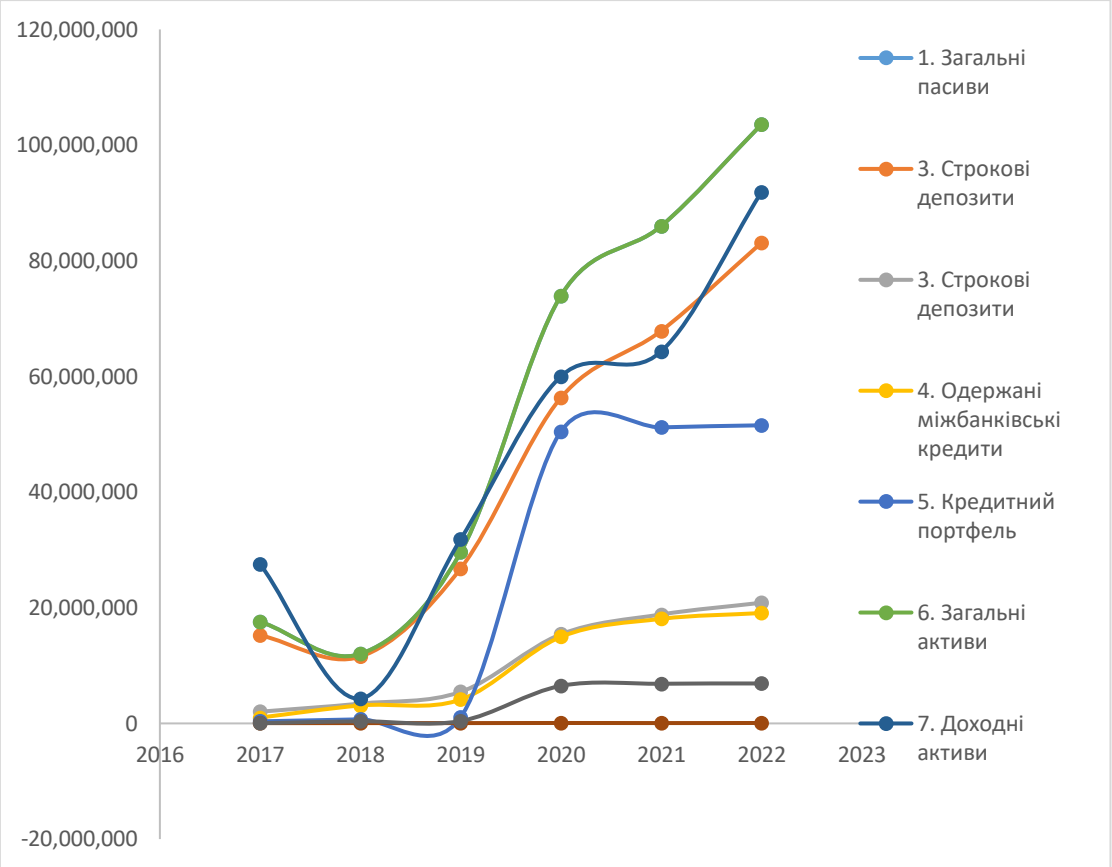

Рис.2.5. Динаміка доходів компанії ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» за 2017–2022 рр.

Джерело: зібрано та побудовано автором на основі даних [11-15]

Можемо спостерігати за аналізований період показники дуже коливаються, особливо загальні активи, так в 2018 році спостерігаємо найбільшу негативну тенденцію вони знизились порівняно із 2017 роком на 32%. А в 2020 році загальні активи зросли на 150%.

Практично не змінювались за даний період Вкладення в цінні папери і в паї асоційованих компаній в середньому вони зросли на 14%, спостерігався їх спад в 2021 році на 19%.

Досліджуючи динаміку показників ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ», в середньому показники зросли на 121%.

Детально здійснимо аналіз показників динаміки, відповідно здійснимо розрахунок таких показників як, абсолютний приріст, темп приросту, темп зростання, абсолютне значення 1% приросту для ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» (табл.2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка показників ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

за 2017-2022 роки

Роки		Абсолютний приріст		Темп зростання, %		Темп приросту		Абсолютне значення 1% приросту
		Ланцюговий	Базисний	Ланцюговий	Базисний	Ланцюговий	Базисний	
2017	17 572 554	-	-	-	-	-	-	-
2018	12 027 058	-5 545 496	-5 545 496	68,44	68,44	-31,56	-31,56	175726
2019	29 599 612	17 572 554	12 027 058	246,11	168,44	146,11	68,44	120271
2020	73 968 478	44 368 866	56 395 924	249,90	420,93	149,90	320,93	295996
2021	85 995 536	12 027 058	68 422 982	116,26	489,37	16,26	389,37	739685
2022	103 568 090	17 572 554	85 995 536	120,43	589,37	20,43	489,37	859955

Джерело: розраховано автором за даними [15].

Розрахунок показників динаміки ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ», можна сказати наступне, що загальні активи 2018 році були найменшими від показника 2017 року на 5545 тис. грн, тобто вони знизились на 31,56%.

Найбільше значення загальних активів бачимо в 2020 році, а саме він зріс на 44369 тис.грн, тобто на 149,9%.

Динаміка доходів ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» доволі сильно різняться за період 2017–2022 років.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

3.1. Напрями покращення обліку та ведення звітності на підприємстві ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Інформаційні технології для ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» є важливою складовою ведення обліку, адже саме вони забезпечують спрощення та пришвидшення здійснення обліково-аналітичних операцій та підвищення оперативності та якості даних при дуже великих обсягах інформації та в результаті спрощують роботу та документообіг підприємства, а також збільшують його прибутковість.

Підприємство ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» використовуючи автоматизовані програми для введення обліку допомагають створювати різноманітні види звітів для роботи підприємства та здійснення загального поточного та стратегічного планування і прогнозування на їх основі.

Вдалий вибір обліково-аналітичної програми забезпечує ефективність знаходження облікової інформації та отримання повної і достовірної звітності.

Вибір програмного забезпечення для підприємства є важливим завданням, оскільки від цього залежить ефективність роботи підприємства, а також дотримання вимог законодавства. Для того, щоб зробити правильний вибір, необхідно визначитися з критеріями, за якими буде проводитися оцінка програмного забезпечення.

Сфера діяльності підприємства. Програмне забезпечення для підприємств різних сфер діяльності має свої особливості. Наприклад, для підприємств торгівлі необхідне програмне забезпечення для складського обліку, для підприємств виробництва - програмне забезпечення для управління виробництвом.

Розмір підприємства. Для великих підприємств потрібні потужні програмні комплекси, які можуть обробляти великі обсяги інформації. Для малих підприємств підійдуть більш прості програмні продукти.

Кількість користувачів. При виборі програмного забезпечення необхідно враховувати кількість користувачів, які будуть працювати з ним. Для великої кількості користувачів потрібні програмні продукти з підтримкою багатокористувацької роботи.

Функціонал. Програмне забезпечення повинно мати необхідний функціонал для вирішення завдань, які стоять перед підприємством. Наприклад, якщо підприємство має складський облік, то програмне забезпечення повинно забезпечувати автоматизацію складського обліку.

Інтерфейс. Програмне забезпечення повинно мати зручний і зрозумілий інтерфейс, щоб користувачі могли легко освоїти його.

Вартість. Вартість програмного забезпечення є важливим критерієм вибору. При цьому необхідно враховувати, що дешеве програмне забезпечення може мати обмежений функціонал або бути менш надійним.

Підтримка виробника. Важливо, щоб виробник програмного забезпечення надавав підтримку користувачам, включаючи надання технічної підтримки та оновлення програмного забезпечення.

Інтеграція з іншими системами. Якщо підприємство використовує інші інформаційні системи, необхідно, щоб програмне забезпечення могло інтегруватися з ними. Це дозволить обмінюватися даними між системами і автоматизувати робочі процеси.

Ступінь захисту інформації. Програмне забезпечення повинно забезпечувати захист інформації, яка в ньому обробляється.

Вибір програмного забезпечення для підприємства

Для того, щоб вибрати програмне забезпечення для підприємства, необхідно провести аналіз ринку програмного забезпечення і порівняти характеристики різних програмних продуктів.

Проведіть дослідження ринку. Ознайомтеся з пропозиціями різних виробників програмного забезпечення. Оцініть функціонал, вартість і інші характеристики програмних продуктів.

Отримайте консультації від експертів. Експерти можуть допомогти вам визначитися з критеріями вибору програмного забезпечення і оцінити характеристики різних програмних продуктів.

Проведіть тестування програмного забезпечення. Перед тим, як прийняти рішення про покупку програмного забезпечення, протестуйте його на своєму підприємстві. Це дозволить вам оцінити, чи відповідає програмне забезпечення вашим потребам.

На думку Дерун І.: «Зокрема, для промислового підприємства пропонується здійснювати оцінку за п’ятьма групами факторів, а саме:

- за технічними;
- за функціонально-обліковими;
- за витратними;
- за інформацією про постачальника» [23].

В Україні найчастіше використовують наступні бухгалтерські платформи [23, с.87]:

1. Master Бухгалтерія «програмний продукт для ведення бухгалтерського і податкового обліку на підприємствах малого та середнього бізнесу. Відповідає вимогам чинного законодавства України і повністю адаптований до українського ринку. Доступний у хмарному та стаціонарному рішеннях» [23, с.87].

2. Облік SaaS «хмарна бухгалтерська облікова система, яка дозволяє компаніям будь-якого розміру отримати надійне, безпечне і доступне рішення задач бухгалтерського, управлінського і матеріального обліку» [23, с.90].

3. ISpro «Бухгалтерський та податковий облік у структурі корпоративної інформаційної ERPсистеми ISpro. Програма автоматизації процесів роботи підприємства ISpro являє собою набір взаємопов’язаних модулів (підсистем).

Кожна підсистема має певну самостійність, тому ISpro можна збирати виключно під потреби замовника» [23, с.91].

4. M.E.Doc «(My Electronic Document, також Medoc, Медок) — поширене українське програмне забезпечення для подання звітності до контролюючих органів та обміну юридично значущими первинними документами між контрагентами в електронному вигляді. У середині 2017 року програмою користувалася переважна більшість компаній в Україні» [24].

Підприємство ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» має у використані українське програмне забезпечення M.E.Doc опишем більш детально дану платформу.

Для формування основних функцій компанія ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» використовує елементів інтерфейсу програми M.E.Doc Реєстру звітів (рис.3.1.).

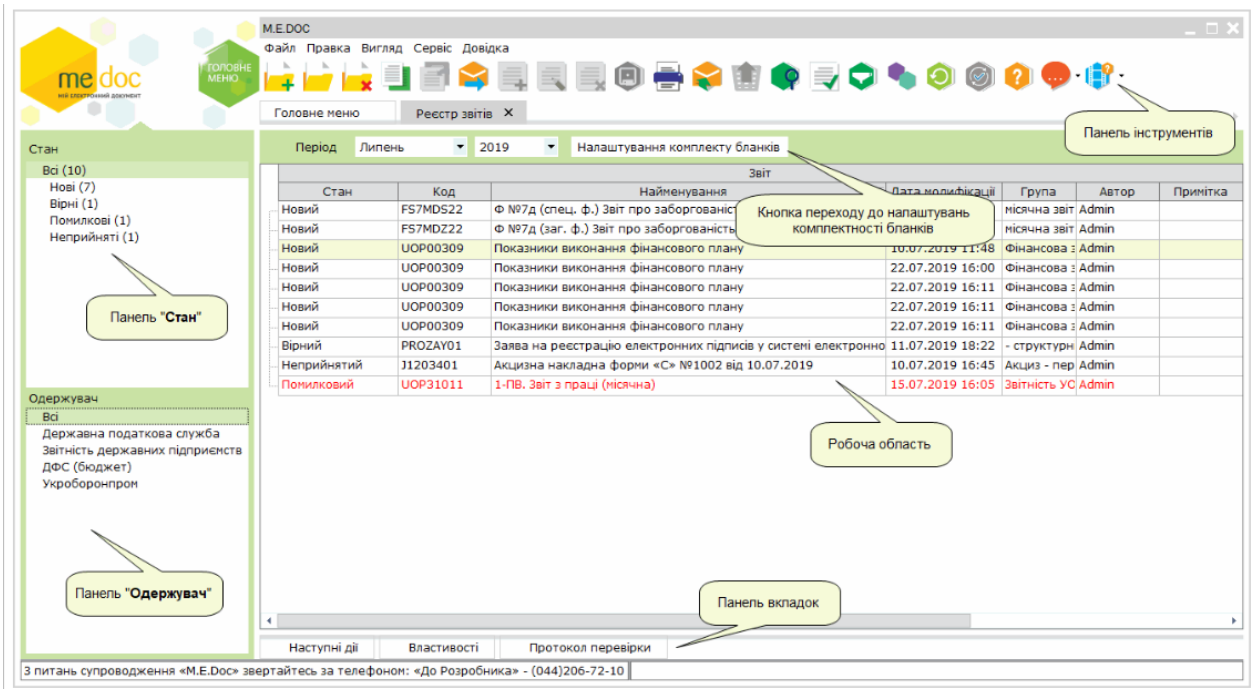

Рис.3.1. M.E.Doc Реєстр звітів підприємства ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Компанія ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ» для створення звіту використовує M.E.Doc, для того щоб створити новий звіт у потрібному звітному періоді в даній програмі існує безліч бланків, вони знаходяться в довіднику (рис.3.2.).

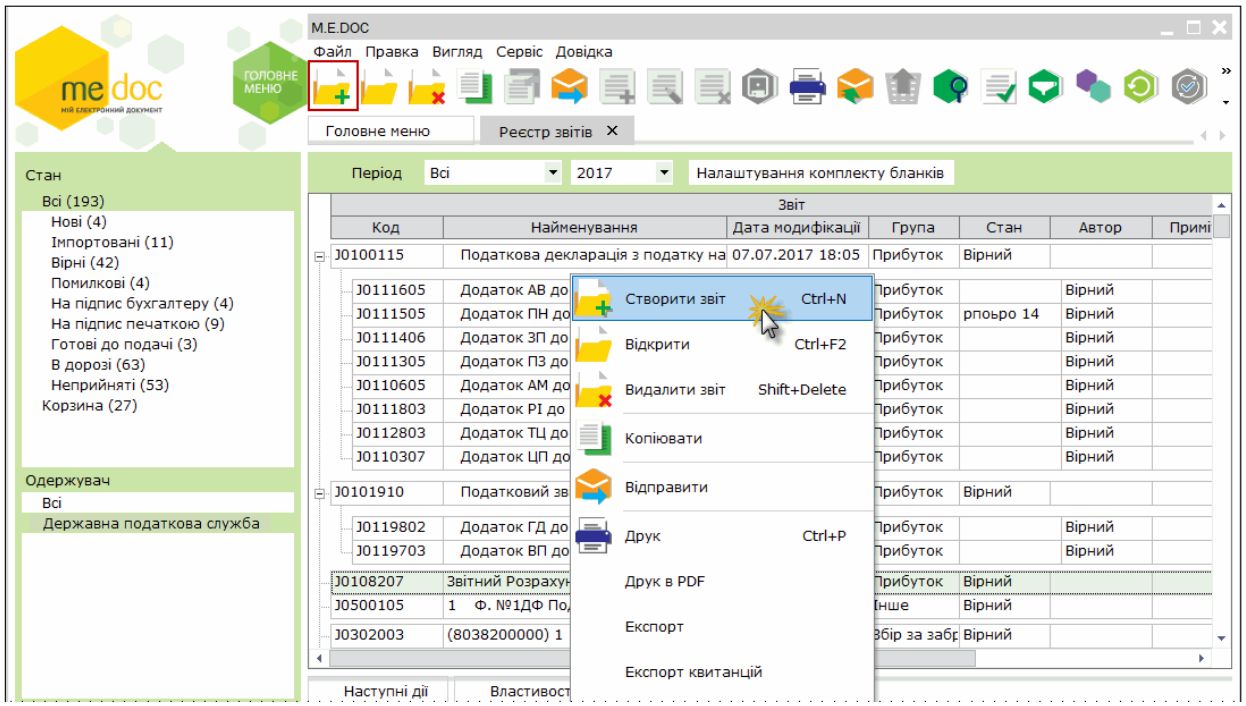

Рис.3.2. M.E.Doc створення звітів компанії ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

В програмі M.E.Doc в довідниках існує безліч бланків для різного роду звітів. Щоб переглянути детальнішу інформацію про документ, потрібно двічі клацнути по його рядку в таблиці.

У лівій частині розділу розташована панель навігації, яка допомагає знайти потрібний документ. Для цього потрібно вибрати певне значення на панелі навігації. В робочій області будуть відображені документи, які відповідають заданим умовам.

3.2. Проблеми та перспективи обліково-аналітичного забезпечення ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ»

Обліково-аналітичне забезпечення є ключовим елементом в управлінні бізнесом, і воно стикається з рядом проблем і відкриває нові перспективи в контексті сучасних умов. Давайте розглянемо деякі з проблем і перспектив обліково-аналітичного забезпечення.

Проблеми:

1) Нестабільність законодавства. Зміни в законодавстві можуть суттєво вплинути на вимоги до обліку та звітності, що може призвести до несумісності існуючих систем з новими вимогами.

2) Технічні труднощі. Розвиток технологій може вимагати постійного оновлення обліково-аналітичних систем, щоб вони відповідали новим вимогам та забезпечували ефективну роботу.

3) Брак інтеграції. Неусунення проблем із сумісністю між різними програмами для обліку і аналізу може призвести до втрати даних та недостовірності інформації.

4) Безпека даних. Захист конфіденційної інформації є критичним. Вразливості в системі можуть призвести до витоку даних та інших серйозних проблем.

5) Вартість впровадження і підтримки. Впровадження та підтримка систем обліку та аналітики може бути високою, особливо для малих підприємств.

Перспективи:

1. Штучний інтелект (ШІ) і аналітика даних. Використання ШІ та аналітики даних дозволяє автоматизувати процеси обліку та аналізу, роблячи їх більш точними та ефективними.

2. Хмарні технології. Використання хмарних технологій дозволяє підприємствам знизити витрати на обслуговування та забезпечити доступ до даних з будь-якого місця.

3. Мобільність. Розвиток мобільних технологій дозволяє забезпечувати доступ до облікових та аналітичних систем у будь-який час із зручного для користувача пристрою.

4. Розширена звітність. Сучасні системи дозволяють створювати докладні та інтерактивні звіти, що полегшує процес прийняття управлінських рішень.

5. Автоматизація процесів. Застосування автоматизації дозволяє ефективно управляти обліковими процесами та запобігає помилкам.

Загалом, хоча існують певні труднощі у впровадженні та ефективному використанні обліково-аналітичного забезпечення, нові технології відкривають перед бізнесом багато перспектив для поліпшення управління і прийняття рішень.

Економічна безпека підприємства є важливою характеристикою його фінансово-господарського стану. Вона характеризує здатність підприємства протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам, які можуть негативно вплинути на його діяльність.

У сучасних умовах вітчизняна економічна система характеризується такими негативними явищами і обставинами, як: гібридна війна, нестабільність тенденцій фінансових ринків, підвищення рівня конкуренції з боку європейських і світових компаній, криза перевиробництва товарів і послуг, які не відповідають визнаним стандартам, переважання імпорту над експортом, відсутність джерел фінансування, відтік кваліфікованих кадрів за кордон.

Ці загрози можуть призвести до відволікання обмежених ресурсів підприємств на протидію, а також до вилучення їх частини із активного обороту для резервування з метою компенсації збитків. Тому забезпечення економічної безпеки підприємств в Україні є важливим завданням.

Формування ефективного механізму управління економічною безпекою підприємств слід починати з оцінки її поточного стану. Однак, існуючі підходи до діагностики рівня економічної безпеки на практиці є незручними для

використання, оскільки містять широкі переліки показників, важких для розрахунку та таких, що викликають потребу в професійній інтерпретації отриманих результатів.

Крім того, основою для отримання релевантної оцінки будь-якого індикатора є інформаційний базис, що слугував забезпеченням розрахункового процесу. Оскільки саме бухгалтерська інформація та фінансова звітність зазвичай є джерелами для отримання даних під час оцінювання стану фінансової й економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності, то важливим компонентом системи забезпечення оцінювання рівня економічної безпеки підприємств є обліково-аналітична база даних.

Відтак, необхідно провести дослідження сучасного стану обліково-аналітичного забезпечення процесу оцінювання рівня економічної безпеки господарських структур з тим, аби визначити притаманні йому недоліки та бар'єри на шляху до отримання керівництвом компаній своєчасної та достовірної оцінки стану економічної безпеки підпорядкованих їм структур задля розробки ефективних управлінських рішень щодо подальшого їх розвитку та стратегії функціонування на ринку.

Ось деякі конкретні заходи, які можуть бути впроваджені для підвищення ефективності управління економічною безпекою підприємств:

Спростити існуючі підходи до діагностики рівня економічної безпеки, зробивши їх більш доступними для використання на практиці.

Розробити єдині методичні рекомендації щодо формування обліково-аналітичної бази даних для оцінювання рівня економічної безпеки підприємств.

Впровадити сучасні інформаційні технології для автоматизації процесу оцінювання рівня економічної безпеки.

Запровадження цих заходів дозволить підприємствам своєчасно виявляти та протистояти економічним загрозам, а також підвищити ефективність їх діяльності.

ВИСНОВКИ

В дослідженні було досліджено поняття обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства було уточнено. Воно тепер визначається як комбінація інформаційних ресурсів, які містять відомості про економічні аспекти функціонування та поточний економічний стан підприємства, а також процедури їх обробки та використання. Ця комбінація використовується для встановлення подальших тенденцій розвитку підприємства в умовах впливу на реалізацію економічних інтересів суб'єкта господарської діяльності і економічних інтересів його стейкхолдерів зовнішніх і внутрішніх небезпек та загроз.

Також були встановлені характерні риси формування обліково-аналітичного забезпечення безпеко орієнтованого управління суб'єктом господарської діяльності. Серед них виділяють такі:

1). Обмеження документального забезпечення безпеко орієнтованих управлінських рішень бухгалтерською звітністю і відсутність специфічних, орієнтованих на цей вид діяльності підприємства, інформаційних форм.

2). Відсутність аналітичних звітів щодо стану окремих показників економічної безпеки підприємства по причині відсутності їх усталеного професійно сформованого переліку.

3). Низький рівень захисту обліково-аналітичної інформації від стороннього доступу, у тому числі тих відомостей, що розміщуються на серверах суб'єкта господарської діяльності.

4). Відмова від послуг професійних аналітиків – на більшості вітчизняних підприємств формування обліково-аналітичного забезпечення усіх без винятку управлінських рішень – це завдання бухгалтерії, планово-економічного, фінансового відділів тощо.

Були виявлені недоліки механізму оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. Серед них виділяють такі:

Недосконаліть методів оцінювання рівня економічної безпеки.

Необґрунтованість вибору показників для оцінювання рівня економічної безпеки.

Відсутність єдиних методичних рекомендацій щодо формування обліково-аналітичного забезпечення процедури оцінювання рівня економічної безпеки.

Для усунення цих недоліків пропонується:

1. Залучити фахівців й експертів з оцінювання рівня економічної безпеки.

2. Розробити набір бланків документів для візуалізації стану економічної безпеки підприємства.

3. Автоматизувати процедуру оцінювання рівня економічної безпеки за допомогою спеціалізованих комп'ютерних програм.

4. Врахувати галузеві особливості обліку та звітності суб'єктів господарської діяльності у процесі формування інформаційного забезпечення та проведення процесу оцінювання рівня економічної безпеки підприємств, а також під час розробки внутрішніх стандартів і методології оцінювання рівня економічної безпеки господарських структур.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у формуванні авторської методики оцінювання рівня економічної безпеки підприємств як одного із напрямів аналітичної підтримки безпеко орієнтованих рішень керівництва та топ-менеджменту суб'єктів господарювання різних форм власності та видів економічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поліщук, О. М. (2020). Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами в аграрних підприємствах України. Економічний простір, (154), 231-234. URL: https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-43 (дата звернення: 15.12.2022).

2. Аналітико-прогнозне і обліково-правове забезпечення управління підприємствами аграрного бізнесу: збірник тез доповідей всеукр. вебінару (26 березня 2021 р.). К.: НУБіП України, 2021. 66 с. (дата звернення: 23.04.2023).

3. Куць Т.В., Новак Ю.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. Бухгалтерський облік, оподаткування та контроль в умовах міжнародної економічної інтеграції: збірник тез доповідей всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 10 жовтня 2019 р. Київ: НУБіП України. 2019. с. 273. (дата звернення: 25.04.2023).

4. Значення облікової політики в організації бухгалтерського обліку/Барановська С.П., Тесак О.В.//Науково-практичний журнал «Регіональна економіка та управління» - Херсон, 2020. - Вип. 1.Част. 2 С.102-105. – 138 с. (дата звернення: 11.05.2023).

5. Андреассен, Рой-Івар. 2020. Цифрові технології та зміна ролей: мрія чи кошмар управлінського бухгалтера? Журнал управлінського контролю 31: 209–238. (дата звернення: 12.05.2023).

6. Авів, Йоссі та Густаво Вулкано. 2021. Динамічний прайс-лист. В Оксфордському посібнику з управління цінами . Під редакцією Озалпа Озера та Роберта Філіпса. Лондон: OXFORD Academic, chp. 23. (дата звернення: 23.05.2023).

7. Акстел, Роберт і Дж. Дойн Фармер. 2022. Агентне моделювання в економіці та фінансах: минуле, теперішнє та майбутнє. Оксфордський робочий документ (2022-10). URL: Доступно в Інтернеті: https://www.inet.ox.ac.uk/files/JEL-v2.0.pdf. (дата звернення: 11.06.2023).

8. Гордієнко Н. І., Ілляшенко О. В., Литовченко О. Ю. Організація та обліково-аналітичне забезпечення управління результативністю діяльності підприємства // Підприємництво та інновації. 2020. Вип. 13. С. 24–28. DOI: https://doi.org/10.37320/2415-3583/13.4 (дата звернення: 12.06.2023).

9. Ярмус С. С., Винниченко О. Л., Секретар І. В., Старецький А. О., Мазник Ю. І., Якубець М. Р. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2023. - №12. https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9281 (дата звернення: 13.06.2023).

10. Чорній Б. І. Аналітичне забезпечення діяльності підприємств // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2023. № 12. doi: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9261 (дата звернення: 27.06.2023).

11. Юрій Ніколов. Наші гроші. URL: https://nashigroshi.org/2017/09/27/top-10-dodatkovyh-rozpyliv-na-budivnytstvi/

12. Домбровська Н.Р. Суть витрат підприємства як обліковоекономічної категорії. URL: http://businessnavigator.ks.ua/journals/2018/46_2_2018/30.pdf (дата звернення: 06.07.2023).

13. Ситник Г.В. Система управління ефективністю операційної діяльності підприємства. URL: sistema-upravlinnya-efektivnistyu-operatsiynoyidiyalnosti-pidpriemstva.pdf (дата звернення: 08.07.2023).

14. Офіційний сайт компанії ПАТ «ПРЕСТИЖ БУД СТИЛЬ». URL: https://clarity-project.info/edr/33113060 (дата звернення: 10.07.2023).

15. Державна служба статистики України. КВЕД 2010 Розділ 43 Спеціалізовані будівельні роботи. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/43/KVED10_43.html (дата звернення: 15.07.2023).

16. Офіційний сайт YouControl. URL:

https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/41516189/ (дата звернення: 16.07.2023).

17. Клутьє Г., Маршан А. (2020). L'influence de l'identite professionnelle sur la detresse psychologique dans les metiers specializes des secteurs de labудівництвота виробником у Квебеку. Канадський журналofpublic health-revue canadienne de sante publique112 (2) , стор.262-269 (дата звернення: 18.07.2023).

18. Zhou B, Marchand A, Guay S. Гендерні відмінності щодо психічного здоров'я, конфліктів між роботою та сім'єю та вживання алкоголю у відповідь на жорстокий нагляд. Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones. 2018 рік; 34 (3):157–167. doi:10.5093/jwop2018a18. (дата звернення: 19.07.2023).

19. Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VМіжнародної науково-практичної конференції(м. Мукачево, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачево: МДУ, 2023. – 195 с. (дата звернення: 19.07.2023).

20. Томчук, В., & Капула, І. (2023). ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. Економіка та суспільство, (54). URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-25 (дата звернення: 21.07.2023).

21. W. Bank, «Світовий банк». Оновлена оцінка потреб України 2022. URL https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2023/03/23/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment (дата звернення: 23.07.2023).

22. Офіційний сайт SMIDA https://smida.gov.ua/db/emitent/year/xml/showform/112643/165/templ (дата звернення: 25.07.2023).

23. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навчальний посібник / Краєвський В. М., Титенко Л. В., Паянок Т. М.,

Параниця Н. В., Богдан С. В. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 288 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 136). (дата звернення: 02.08.2023).

24. Офіційний сайт M.E.Doc. URL: https://medoc.ua/ (дата звернення: 05.08.2023).

25. Rizky, YA, Khuzaini, K., Shaddiq, S., Noor, I., & Syahid, M. (2023). Вплив безладу, робочого середовища та впровадження методів 5-S на продуктивність працівників вугільної промисловості. Technium Social Sciences Journal , 52 (1), 212–222. . URL: https://doi.org/10.47577/tssj.v52i1.10213 (дата звернення: 06.08.2023).

26. Абдул Рахім, SKN, Джаафар, АН, Карім, НА, Рахім, ZHA, Азхар, FW, і Фахамі, NA (2023). Оцінка фінансової діяльності сектору бізнесу з використанням автоматизованого підходу для сприяння інвесторам у прийнятті рішень. Technium Social Sciences Journal , 48 (1), 369–386. URL: https://doi.org/10.47577/tssj.v48i1.9645 (дата звернення: 07.08.2023).

27. Kobbi-Fakhfakh, S., Shabou, R. M., & Pigé, B. (2018). Determinants of segment reporting quality: evidence from EU. Journal of Financial Reporting and Accounting. 16(1), 84-107 (дата звернення: 09.08.2023).

28. Iryna Parasii-Verhunenko, Nataliia Hryshchenko, Tetiana Kostiuk, Lydiia Fedoryshyna, Oleksandr Hridin. (2022). Segmentary analysis of the efficiency of state enterprises. INDEPENDENT JOURNAL OF MANAGEMENT & PRODUCTION (IJM&P) v. 13, n. 3. DOI: 10.14807/ijmp.v13i3.1899 (дата звернення: 10.08.2023).

29. Томчук, В., & Капула, І. (2023). ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. Економіка та суспільство, (54). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-25 (дата звернення: 11.08.2023).

30. Лепетан І. М. Організація управлінського обліку за центрами витрат у сільськогосподарських підприємствах. Агросвіт. 2019. № 23. С. 19–

24. (дата звернення: 22.08.2023).

31. Журавльова Т. В. Сучасний стан організації обліково-інформаційного забезпечення управління в сільськогосподарських підприємствах. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2020. № 3. С. 94–98. (дата звернення: 26.08.2023).

32. Панадій О. П. Стан управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах (на прикладі товаровиробників Київщини). Облік і фінанси. 2022. № 1. С. 45–55. (дата звернення: 04.09.2023).

33. Громов О. Сільське господарство під час війни: зміна пріоритетів. Урядовий кур'єр. 2022. URL: https://ukurier.gov.ua/uk/articles/silske-gospodarstvo-pid-chas-vijni-zmina-prioritet/ (дата звернення: 22.09.2023).

34. Удова Л. О., Гаєвий А. Г. Розділ 1.9. Малий бізнес в аграрному секторі економіки України: проблеми та перспективи розвитку в умовах війни. Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій. 2022. С. 122–133. DOI: https://doi.org/10.54929/monograph-02-2022-01-09. (дата звернення: 30.09.2023).

35. Бардадим, М., & Свічкар, Н. (2023). ОБЛІК ТА УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА. Економіка та суспільство, (50). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-11. (дата звернення: 06.10.2023).

36. Івата, В., Погорєлова, О., & Бурлан, С. (2023). ОБЛІКОВЕ-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ. Економіка та суспільство, (50). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-46 (дата звернення: 15.10.2023)

37. Ghandour D. Analytical Review of the Current and Future Directions of Management Accounting and Control Systems. *European Journal of Accounting, Auditing and Finance Research*. 2021. № 9(3). P. 42–73. (дата звернення: 21.10.2023)

38. Дослідження «Business Process Management Market: Global Industry Trends, Share, Size, Growth, Opportunity and Forecast 2023-2028» консультаційно-аналітична платформи Research and Markets. 2022. URL: https://www.researchandmarkets.com/reports/5769079/business-process-management-market-global (дата звернення: 30.10.2023)

39. Дослідження «TCS. Deutschland Lernt KI. Wie Unternehmen digitale Technologien einsetzen» дослідницької компанії Bitkom Research. 2022. URL: https://www.bitkom-research.de/sites/default/files/Trendstudie_TCS_2020_Bericht_DE.pdf. (дата звернення: 05.11.2023)

40. Бурлан, С., & Данілова, Г. (2023). ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ. Економіка та суспільство, (56). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-40 (дата звернення: 16.11.2023)

41. AO Duque, C. Klein, J. Feng, X. Cai, B. Skubic та E. Elmroth, «Якісна оцінка управління трафіком на основі сітчастої мережі для мобільної хмари», *Proc. 22-й IEEE Int. Симп. Cluster Cloud Internet Comput. (CCGrid)* , стор. 210-219, травень 2022 р. (дата звернення: 20.11.2023)